

Міровградська обласна
бібліотека ім. П. Я. Нрудовської

Особисто я вважаю, що нам Добрянська зрошувальна система потрібна, як повітря, вона дозволить... збирати на наших землях небувалі врожаї!». — «Чистісінької води проект...» — П'ЯТА ПОЛОСА.

Чому в багатьох випадках між хворим і лікарем немає справжнього контакту, людяності, взаєморозуміння! (ШОСТА ПОЛОСА).

ЗВЕРТАЄМО
ВАШУ УВАГУ:

3 лютого виповнилося 125 років від дня народження українського поета В. І. Самійленка (1864—1925).

Володимир САМІЙЛЕНКО

УКРАЇНСЬКА МОВА

(ПАМ'ЯТІ Т. Г. ШЕВЧЕНКА).

Діамант дорогий на дорозі лежав, —
Тим великим шляхом люд усякий мінав,
І ніхто не пізнав діаманта того.
Йшли багато людей і топтали його,
Але раз тим шляхом хтось чудовий ішов,
І в пилу на шляху діамант він найшов.
Камінець дорогий він одразу пізнав,
І додому приніс, і гарненько, як знав,
Обробив, обточив дивний той камінець,
І уставив його у коштовний вінець.
Сталось диво тоді: камінець засіяв,
І промінням ясным всіх людей здивував,
Прем'єра рубрики «Україніка» — ДЕВ'ЯТА ПОЛОСА.

І палючим огнем кольористо блищить,
І проміння його усім очі сліпить.
Так в пилу на шляху наша мова була,
І мислива рука її з пилу взяла.
Полюбила її, обробила її,
Положила на ню усі сили свої,
І в народний вінець, як в оправу, ввела,
І, як зорю ясну, вище хмар піднесла.
І на злість ворогам засіяла вона,
Як алмаз дорогий, як та зоря ясна.
І сіятиме вік, поки сонце стоїть,
І лихим ворогам буде очі сліпить.
Хай же ті вороги поніміють скоріш,
Наша ж мова сія щогодини ясній!
Хай коштовним добром вона буде у нас,
Щоб і сам здивувався у могилі Тарас,
Щоб, поглянувши сам на створіння своє,
Він побожно сказав: «Відкіля нас сіє?!».

Київ, 12 листопада 1885 р.

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

Молодий Кіровоградський Листопад

Орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ

Виходить з 5 грудня
1939 року

№ 6 (4033).

СУБОТА

4

ЛЮТОГО
1989 р.

Ціна 8 коп.

МІЛЬЙОНИ З «МІНУСОМ» Й ОРЕНДАРІ В АКТИВІ

Що не кажіть, а такі нелегка задачка стояла перед правлінням колгоспу імені 40-річчя Жовтня Бобринецького району на той момент, коли очолив його молодий голова С. В. Бергер: ДЕ ВЗЯТИ ГРОШІ! Багатолюдне колись село, яке склалося на терені кількох населених пунктів, помітно занепадало. Гостро стояла кадрова проблема, вирішити яку можна було єдиним шляхом — через ви-

рішення соціальних проблем, які збиралися роками...

Минуло не так і багато часу, а село вже відсвяткувало (інакше й не скажеш) відкриття новозбудованого сучасного дитсадка, на черзі — завершення будівництва середньої школи, згодом — будинку культури (досі і школярі, й аматори сцени змушені тулитися в старих приміщеннях, які й близько не відповідають потребам).

Звісно, рано ще говорити про остаточну перемогу, але цього року і борг колгоспу державі скоротився аж на півтора мільйона. Немало прислужилися перші спроби впровадження прогресивних форм організації праці. Причому, тракторна бригада цього року працювала на внутрігосподарському орендному підряді. Другий рік підряд дає певний прибуток і донедавна запущений

сад, де теж працюють орендарі... Віктор ПІСКУН, якого ви бачите на знімку зліва, — один з тих, хто взявся за оренду (нині він займається розчищенням саду).

Втім, не лише матеріальні прибутки мають тримати людей на землі, вважає голова (на фото по середині вгорі). Людям, котрі жимуть на цій землі, сьогоднішнім школярям (знімок посередині ени-

зу) важливо стати носіями історичної пам'яті, без якої не може бути справжнього господаря землі. І ті 35 тисяч карбованців, які колгосп затратив на відновлення колишньої церкви (фото справа), де, можливо, з часом буде краєзнавчий музей, — заради того, щоб росли на цій землі люди, свідомі свого роду і народу...

Фото В. ГРИБА.

ХРОНІКА ПОДІЙ

АНОНС

В обласній юнацькій бібліотеці імені Бойченка відбудеться театральна-літературна вікторина «Життя і слово Шевченка». Початок 16 лютого о 14.45 у читальному залі бібліотеки.

Фото ВЯЧЕСЛАВА ЧЕБИШЕВА

Віталій ВИШНИВЕЦЬКИЙ і Олександр ФОМЕНКО (справа) працюють у цеху підготовки виробництва Олександрійського механічного заводу Держкомвидаву СРСР. Віталій — слюсар-інструментальником, Олександр — токарем. Полаштувавши руку на серце, товариші можуть визнати: немало роблять ці виробничники для того, щоб їхній цех був у постійних лідерах внутрішньоводського соціалістичного змагання.

В. Вишнівецький і О. Фоменко — одні з кращих наставників молоді підприємства.

ВІД ОКРУЖНОЇ ВИБОРЧОЇ КОМІСІЇ ПО ВИБОРАХ НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ СРСР ВІД КІРОВОГРАДСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНО-ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ОКРУГУ № 48

Окружні передвиборні збори по Кіровоградському національно-територіальному виборчому округу № 48 відбудуться 10 лютого 1989 року, об 11 годині, в місті Кіровограді (Палац культури імені Компанієць).

Регістрація учасників зборів розпочнеться о 9 годині ранку.

«МОЛОДИЙ КОМУНАР»

4 лютого 1989 року

ВИБОРИ І ЗАКОН

У передвиборної кампанії почався другий етап — етап реєстрації кандидатів. Це викликає необхідність роз'яснення деяких положень Закону про вибори народних депутатів СРСР. В окружних виборчих комісіях мають місце затруднення з реєстрацією кандидатів, висунутих трудовими колективами колгоспів. Так, тут є деякі особливості. Що ж вважати трудовим колективом колгоспу, враховуючи, що до складу колгоспу згідно Примірного Статуту колгоспів, окрім працюючих колгоспників, входять колгоспники-пенсіонери? Були випадки висунення кандидатів зборами працюючих колгоспників, які складають менше половини всіх членів колгоспу. В цьому випадку немає підстав вважати такі збори неправомірними. Це твердження випливає із змісту статті 6 Закону про кооперацію СРСР, оскільки колгосп — один із видів сільськогос-

подарських кооперативів. Згідно цієї статті трудовий колектив кооперативу складається із членів кооперативу, які своєю працею беруть участь в його діяльності, а також із осіб, які працюють в кооперативі за трудовим договором. До останньої групи осіб треба відносити колгоспників-пенсіонерів, які тимчасово працюють в колгоспі під час проведення зборів по висуненню кандидатів у депутати. Закон має вищу юридичну силу в порівнянні з положеннями Примірного Статуту колгоспу, який є за своїм статусом підзаконним нормативним актом.

Мають місце й інші судження, які не відповідають Закону. Вони стосуються проведення окружних передвиборних зборів. Про них, до речі, мовилось у кіровоградській телепередачі «Зворотний зв'язок» 27 січня цього року. Безпеліційно було сказано про те, що

окружні передвиборні збори проводяться на випадок, якщо було висунуто по виборчому округу більше двох кандидатів у депутати. Закон же не такий категоричний.

У статті 38 запропонована альтернатива, тобто вказано — збори можуть проводитись, але можуть і не проводитись. Будь-яка кількість кандидатів (в тому числі й понад два) може бути зареєстрована для виборів і без проведення передвиборних зборів.

І вже зовсім дивно прозвучало з телекрану те, що для реєстрації слід залишити тільки два кандидати.

Відповідно частини 5 тієї ж статті до реєстрації пропонується будь-яка кількість кандидатів у депутати, а виборці уже вирішувати кому віддати перевагу. Стаття 60 Закону регулює ситуацію саме для тих випадків, коли по виборчому округу балотувалося більше двох

кандидатів, тобто проведення повторного голосування, якщо ніхто із кандидатів не набрав більше половини голосів виборців, які брали участь у виборах.

Штучне звуження кількості кандидатів у депутати окружною виборчою комісією може виявитись обмеженням виборчого права громадян. В такому випадку справжня демократія підмінюється волюм рішень незначної групи осіб, які беруть участь у проведенні окружних передвиборних зборів. А коли говорити більш прямо, то інтереси відроджуваної демократії підмінюються інтересами місцевих органів, які не бажать обтяжувати себе додатковими турботами на випадок повторного голосування. Однак це — не на користь перебудови.

В. ШИШКІН,
кандидат юридичних наук, заступник голови обласного суду.

А ЩО У «ЧАБАРКА»?

У Кіровограді 3—7 березня цього року планується проведення свята «У колі друзів», присвяченого 235-річчю міста. Це буде серія концертів дитячих ансамблів художньої самодіяльності. Всього в них візьмуть участь 16 колективів. 7 із них — гості: танцювальний ансамбль «Дзінтарнийш» (Рига), ансамбль «Мерані» (Тбілісі), фольклорний ансамбль «Жамчужинка» (Москва), ансамбль пісні і танцю

«Ровесник» (Воронеж), ансамбль «Райдуга» (Ленінград), хор хлопчиків «Чабарок» (Брест), хореографічний ансамбль «Ровесник» (Дніпропетровськ). З боку господарів свята перед глядачами постануть хореографічні ансамблі «Пролісок», «Ятранчик», «Радість», «Росинка», «В гостях у казки», «Струмок», духовий оркестр «Зміна», хорова капела «Соловейко».

Концерти проведуть

в обласній філармонії та будинках культури міста, у школах. Планується приїзд композитора В. Шаїнського. Урочисте відкриття свята — 4 березня о 17 годині в філармонії, закриття — там же 7 березня о 18 годині. Останній концерт передбачається записати на телебачення, кошти від нього підуть на допомогу потерпілим від землетрусу в Вірменії і Таджикистані. Телефон для довідок щодо квитків 4-34-63.

ДО УВАГИ ЛЮБИТЕЛІВ ФУТБОЛУ!

Клуб любителів футболу м. Кіровограда запрошує всіх бажаючих на свої збори, які відбудуться 12 лютого о 14-й годині в приміщенні стадіону «Зірка».

Рада КЛФ.

«ХВОРІЙТЕ» НА ЗДОРОВ'Я!

Кажуть, що на Заході з'явилася нова небезпечна «хвороба» — «електронна наркоманія». Загрожує вона здебільшого дітям, котрі все своє дозволяють віддають комп'ютерним іграм. Не знаємо, як там у них, але нам за цю небезпеку для здоров'я дітей хвилюватися не доводиться. Принаймні, в найближчому майбутньому. От хіба що за вихованців Кіровоградської школи-інтернату № 2...

Саме вони стали кілька днів тому щасливими володарями іменного комп'ютера, до електронної пам'яті якого закладено

кілька захоплюючих ігор. Чому іменного? Бо сконструювали і виготовили його члени творчого колективу Кіровоградського центру НТТМ «Ефект» спеціально для вихованців цієї школи. У хвилюючій церемонії вручення дітям електронного спаринг-партнера окрім директора центру «Ефект» Миколи Цуканова взяли участь секретар Кіровоградського райвиконкому м. Кіровограда Ю. Євтушенко, перший секретар Кіровоградського райкому комсомолу В. Малишок.

Наш кор.

З ЧИМ ПІДЕМО НА ВИБОРИ

(Проект платформи ВЛКСМ на виборах у народні депутати СРСР)

З якою політичною платформою ВЛКСМ прийде на вибори народних депутатів СРСР?

Яких змін у суспільстві ми повинні добиватися, щоб процес перебудови був необоротним, щоб для молоді відкрились нові можливості активно проявити себе? Що комсомол і молодь можуть дати перебудові?

Шукати відповіді на ці, а також на багато інших питань і діяти нам необхідно спільно. Без цього не обійтись, оскільки комсомол уперше дістав право безпосередньо обирати своїх представників у народні депутати СРСР, їх робота у найвищому органі державної влади може бути ефективною в тому разі, якщо депутати зможуть спертися на чітку і ясну політичну платформу ВЛКСМ, яка відображатиме основні життєві інтереси комсомольців, усієї молоді. Тоді їх зрозуміють і підтримають всі народні депутати.

Політична платформа ВЛКСМ не може обмежуватись тільки представленням інтересів молоді. Якщо ми хочемо стати повноважними представниками народу в найвищих органах влади, нам треба буде виробити свою позицію в усіх питаннях політики Радянської держави, орієнтуватись на загальнонародні інтереси, консолідацію зусиль державних і громадських організацій у справі перебудови суспільства.

Ми переконуємо у правильності курсу XXVII з'їзду КПРС і XIX Всесоюзної партконференції, розуміємо необхідність активної участі комсомольців і молоді в загальній боротьбі комуністів та безпартійних за оновлення усіх сторін суспільства, за реформу політичної і правової системи, господарського механізму країни.

Ми закликаємо комсомольців і молоді підтримати передвиборну платформу КПРС, яка підтверджує курс на перебудову і демо-

кратизацію.

Ми підтримуємо процес утвердження реального народовладдя. Саме Ради, які представляють інтереси всіх верств народу, всіх націй і народностей, можуть забезпечити справедливе розв'язання назрілих проблем, в тому числі у молодіжному середовищі.

Ми виступаємо за динамічний, гуманний соціалізм, який розвивається і в якому всі соціальні інститути зорієнтовані на розв'язання конкретних проблем і потреб людини.

Ми розуміємо, що сьогодні, і особливо завтра, успіх перебудови вирішальною мірою залежить від внеску молодих, від організуючої ролі комсомолу, від прагнення комсомольців і молоді боротися за перебудову, від уміння захищати її ідеали. Про авторитет ВЛКСМ, як громадсько-політичної організації, судитимуть з тих реальних змін, які вона привнесе у повсякденне життя країни. Взаємо-

відносини комсомолу з суспільством повинні будуватись за принципом: скільки діла — стільки буде й віри.

Ми будемо добиватись, щоб комсомол став провідником найбільш сміливих і конструктивних ідей і дій по вдосконаленню нашого соціалістичного суспільства, зайняв самостійну позицію, в усіх сферах політичного життя, мав не тільки можливість брати участь у виробленні і виконанні програм і рішень, а й право пропонувати суспільству свої власні програми, свої рішення, а також відстоювати їх у рамках Конституції СРСР і радянських законів.

Комсомол, як громадсько-політична організація, повинен прагнути до вираження різних молодіжних інтересів, але не монополізувати це право. Ми — за згуртування формальних і неформальних структур, комсомольців і неспілкової молоді, за рівноправне співробітництво з різними молодіжними об'єднаннями, які

виступають на підтримку курсу партії на оновлення соціалізму.

1. ПРО ДЕРЖАВНУ МОЛОДІЖНУ ПОЛІТИКУ

ВЛКСМ у найвищому органі державної влади, виходячи з цілей соціалізму і перебудови, боротиметься за вироблення і здійснення сильної, цілісної державної політики по відношенню до молоді, що створювала б умови, які давали б змогу підрастаючому поколінню якомога раніше набувати самостійності, максимально розкривати свої здібності і реалізовувати свої життєві цілі, бути готовим узяти на себе відповідальність за долю країни. ВЛКСМ добиватиметься того, щоб таке політичне забезпечувалось економічно, юридично, науково, організаційно при широкій участі та контролі з боку як держави, так і суспільства.

[Закінчення на 3-й стор.]

УВАГА!
УВАГА!
УВАГА!

У зв'язку з комплексним вирішенням житлової програми в місті Кіровограді і нарощенням потужностей домобудівного комбінату КІРОВОГРАДСЬКИЙ МІСЬКОМ КОМОЛУ терміново проводить направлення робітників за комсомольськими путівками на КІРОВОГРАДСЬКИЙ ДОМОБУДІВНИЙ КОМБІНАТ за спеціальностями, які передбачає статистичний розпис 1989 року.

УМОВИ:

1. Всім, хто прибув (одиноким), надається місце в гуртожитку з пропискою в м. Кіровограді.

2. Адміністрація зобов'язується тим, хто поступив на роботу, якщо він сімейний, до 1990 року надати малосімейний гуртожиток. Протягом семи років, тобто до 1995 року включно, забезпечити квартирою згідно загальної черги.

3. Працівник, котрий уклав договір, повинен відпрацювати на ДБК протягом 10 років.

Звертатися в Кіровоградський міськомкомсомолу.

Адреса: провулок Центральний, 1.

Телефони: 4-98-55, 4-95-36.

Кіровоградський міськом ЛКСМ України просить адміністрацію підприємств, партійні і комсомольські комітети сприяти направленням на домобудівний комбінат своїх кращих представників.

Кіровоградський міськом ЛКСМ України.

З ЧИМ ПІДЕМО НА ВИБОРИ

(ПРОЕКТ ПЛАТФОРМИ ВЛКСМ НА ВИБОРАХ У НАРОДНІ ДЕПУТАТИ СРСР)

[Закінчення]

Початок на 2-й стор.

Як принципи державної молодіжної політики пропонуємо визнати:

— цілковите політичне довіря до молоді в поєднанні з її відповідальністю за долю перебудови;

— підтримку суспільно значущих молодіжних ініціатив, створення умов для прискореного соціального розвитку і виявлення молоддю громадської активності і творчих можливостей;

— захист прав та інтересів молоді, в тому числі виділення комплексу молодіжних проблем в окремі розділи планів соціально-економічного розвитку всіх рівнів.

Правовою основою такої політики повинні стати Закон СРСР про молодь. Після обговорення в комсомольських організаціях з участю всієї молоді його необхідно внести у Верховну Раду СРСР з пропозицією про всенародне обговорення.

Пропонується обговорити можливість створення палати Верховної Ради СРСР на паритетних засадах Комітету у справах молоді, який складався б з депутатів від ВЛКСМ та інших депутатів, координував державну молодіжну політику, забезпечував єдність дій усіх народних депутатів, які відстоюють інтереси молоді, контролював би діяльність усіх державних органів та організацій по розв'язанню молодіжних проблем.

2. ЗА ДЕМОКРАТИЗАЦІЮ

Процес демократизації сприймається молоддю як надзвичайно важлива умова перебудови суспільства. Комсомол прагне до того, щоб для кожної радянської людини були створені необхідні умови участі в демократичних перетвореннях, які відбуваються в країні. Ми виступаємо за рішучу демократизацію всіх аспектів суспільного життя, розширення гласності за діяльність усіх структур нашого суспільства виключно за нормами правової держави.

В тому числі за:

- підвищення відповідальності держави перед громадянами, а громадян — перед державою, реалізацію гарантій прав людини;
- встановлення політичного і правового захисту від проявів культу особи в будь-яких його формах, корупції, бюрократизму, протекціонізму;
- демократизацію діяльності найвищих органів державної влади, зокрема, за пряму радіо-і телевізійну трансляцію засідань з'їзду народних депутатів і спільних засідань обох палат Верховної Ради СРСР;
- зняття невинуватених обмежень на публікацію в відкритій пресі даних соціально-демографічної статистики, інформації про рівень цін і реальні доходи населення, статистики Міністерства охорони здоров'я і правоохоронних органів;
- формування історичної свідомості народу, насамперед молоді, активну участь у русі за увічнення пам'яті жертв масових репресій 30-х—50-х років;
- розроблення у повному обсязі, без вилучення науково достовірної історії радянського суспільства,

партії, держави, комсомолу

— плюралізм думок, як одну з умов оновлення суспільства, при рішучій, аргументованій критиці будь-яких антиперебудовних, антисоціалістичних висловлювань і дій;

— демократичний законотворчий процес, що ґрунтується на обов'язковому врахуванні громадської думки, на принципі змагальності поданих законопроектів;

— прийняття законів про пресу, про гласність, про добровільні товариства і самодіяльні об'єднання;

— уточнення в ході правової реформи ряду положень законів (таких, як стаття кримінального кодексу про антирадянську агітацію, пропаганду війни, націоналізму, расизму. Указ про порядок проведення мітингів і демонстрацій), щоб виключити їх довільне тлумачення.

Ми підтримуємо рішення про скорочення чисельності Збройних Сил та озброєнь у межах розумної достатності при забезпеченні їх боєготовності переважно якісними параметрами; розголошення воєнного бюджету країни; перерозподіл його частини у сфері освіти і виховання, охорони здоров'я, житлового будівництва.

ВЛКСМ виступає за реалізацію ініціатив, спрямованих на вдосконалення підготовки молоді до захисту соціалістичної Вітчизни.

Ми будемо добиватися надання відстрочки призову у Збройні Сили СРСР студентів середніх і вищих навчальних закладів, добровільності проходження військової підготовки дівчатами, перегляду підходів до змісту роботи кафедр військової підготовки, навчання на них воїнів запасу.

3. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ І МОЛОДЬ

Комсомол підтримує курс партії на докорінні перетворення в галузі економіки, повернення людини у сферу управління виробництвом, орієнтацію на її насути життєві потреби.

Враховуючи об'єктивні труднощі, що виникають при переході до нових економічних форм господарювання, ми насамперед будемо відстоювати інтереси найменш забезпечених і соціально незахищених категорій населення — молодих, багатодітних і неповних сімей, ветеранів війни і праці, дітей-сиріт, інвалідів.

Ми виступаємо за:

- розвиток різноманітних форм соціалістичної власності, вдосконалення товарно-грошових відносин;
- запровадження регіонального госпрозрахунку в рамках єдиного народно-господарського комплексу, підвищення ролі місцевих Рад народних депутатів в управлінні економікою і розв'язанні соціальних проблем;
- дійовий громадський контроль у галузі ціноутворення, виключення диктату відомств при розв'язанні соціальних питань;
- прискорений соціальний розвиток села, створення умов для поширення орендного під'яду і кооперації;
- першочергова увага до розв'язання житлової проблеми, забезпечення житлом молодих сімей;

— поліпшення умов праці та побуту жінок, надання широким можливостям матерям працювати за пільговими режимами робочого дня;

— створення надійної державної системи працевлаштування, гарантію рівноправності молоді у використанні засобів праці, в оплаті, кваліфікаційному і службовому рості;

— створення механізму соціального захисту від інфляції, зокрема, встановлення компенсуючих надбавок до пенсій, стипендій, допомог;

— подання всебічної допомоги нашим ровесникам, які дістали поранення і каліцтва при виконанні інтернаціонального обов'язку, сім'ям загиблих;

— створення умов для реалізації трудових ініціатив молоді, що включають молодіжні кооперативи і госпрозрахункові об'єднання, підприємства, які належать ВЛКСМ, студентські загони, центри НТМ, МЖК, спільні підприємства, контракти відносин між комітетами комсомолу і адміністрацією підприємств, центри «Молодіжна мода», штаби трудових об'єднань, фонди молоді, комерційний та інноваційний банки ВЛКСМ;

— розвиток системи державного кредитування молоді, яка давала б можливість взяти довгочасну позику на життєво важливі цілі. Причому розміри виплати повинні знижуватися залежно від народження дітей або участі молоді у актуальних соціальних програмах (робота в ключових галузях економіки, де є нестача трудових ресурсів, переїзд на проживання в сільську місцевість, райони нового освоєння);

— пріоритетний розвиток нових форм економічної діяльності (спільних підприємств, акціонерних товариств) у сфері виробництва товарів масового попиту, розвитку власних підприємств ВЛКСМ у сфері виробництва товарів та послуг для молоді, які працювали б на принципах повної самостійності і госпрозрахунку в умовах вільного соціалістичного ринку, регульованого планом;

— створення умов, які стимулювали б масове виробництво високоякісних товарів для дітей і підлітків — сучасних ігор та іграшок, матеріалів для дитячої технічної творчості, електронної апаратури для оволодіння комп'ютерною грамотністю, що розвивали б творчі здібності і формували б високі естетичні потреби.

Вважаємо, що сьогодні увага до проблем охорони навколишнього середовища повинна відповідати рівневі екологічної небезпеки.

Необхідні:

- посилення правової відповідальності господарських керівників за нехтування екологією;
- повна інформація про екологічну обстановку в країні, про будівництво потенційно небезпечних для навколишнього середовища об'єктів;
- підтримка громадського руху на захист природи і вироблення юридичних гарантій врахування громадської думки при розв'язанні екологічних проблем.

4. ВИХОВАННЯ І ОСВІТА

Перебудова, демократизація неможливі без постій-

ного нарощування інтелектуального потенціалу суспільства, піднесення його культури і моралі.

Ми виступаємо за те, щоб проблеми виховання та освіти підлітків стали справді загальнонародною, загальнодержавною справою, за активну, наступальну позицію комсомолу в перебудові школи, розв'язанні кардинальних проблем освіти і виховання підлітків. Це означає:

— збільшення частки витрат на освіту і виховання в державному бюджеті;

— забезпечення економічних, правових, соціальних умов і можливостей безперервної освіти молоді, розробку Закону СРСР про навчальний заклад;

— докорінне поліпшення викладання суспільних наук у навчальних закладах;

— оновлення школи на принципах демократизації і гуманізації, розвиток учнівського і студентського самоврядування;

— визнання виховання дітей суспільно корисною працею;

— виховання на всіх етапах становлення особистості шанобливого, сумлінного ставлення до праці, професійної гордості, прагнення стати майстром своєї справи;

— вироблення правових гарантій, які забезпечували б добровільну працю школярів і студентів у навчальній і позанавчальний час, створення мережі учнівських і студентських кооперативів, навчально-виробничих об'єднань, посередницьких фірм, госпрозрахункових студентських КБ і лабораторій;

— виключення будь-яких випадків необгрунтованого і такого, що суперечить нормам трудового законодавства, відволікання учнів і студентів від навчання на сільськогосподарські та інші сезонні роботи;

— організацію суспільно-державної системи пошуку та підтримки молодих талантів у всіх сферах діяльності, основаної на добровільних пожертвуваннях підприємств, громадських організацій, громадян.

Ми виступаємо за те, щоб піонерська організація здобула всі права політичного громадянства, дістала визнання на рівні Конституції СРСР і Конституції союзних республік; в усіх союзних і автономних республіках важливо створити цілісні піонерські табори — центри міжнародного спілкування; будемо добиватися планомірного і комплексного розвитку в усіх районах країни, особливо в селі, позашкільних закладів.

5. ЗА ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗМ

Комсомол завжди виступав і виступатиме з послідовно інтернаціоналістських позицій: за поважання національної гідності, прагнення кожної нації і народності зберегти в нових поколіннях самобутність своєї культури, створення сприятливих умов для задоволення соціально-політичних і національно-культурних запитів радянських громадян в будь-якому регіоні країни.

Соціальні, економічні, екологічні проблеми, що стоять перед країною, потребують консолідації сил усіх соціальних і національних груп на платформі перебудови. Ми проти всього, що веде до протиставлення націй

і народів, розпалювання націоналістичних пристрастей, національної замкнутості.

З метою гармонізації міжнародних відносин у країні ми виступаємо за:

— дальший розвиток радянської федерації, регулювання міжнародних відносин на принципах самостійності і відповідальності регіонів;

— законодавче закріплення прав національних груп, представництво всіх націй і народностей в органах Радянської влади;

— рівноправний розвиток національних культур, їх доступність для всіх народів СРСР і світового співтовариства;

— створення умов для реального здійснення принципів національно-російської двомовності.

Ми підтримуємо мирні ініціативи КПРС і Радянського уряду, виступаємо за те, щоб наше суспільство було більш відкритим, за реалізацію ідей нового політичного мислення у міжнародному молодіжному русі.

Для цього ми вважаємо необхідним:

— всебічний розвиток співробітництва із спілками молоді соціалістичних країн;

— залучення на широкій і демократичній основі радянських юнаків і дівчат до роботи по розвитку контактів із зарубіжною молоддю, співробітництво з молодіжними, студентськими та дитячими організаціями різної політичної орієнтації; підтримку фестивального руху;

— дальшу демократизацію і децентралізацію міжнародних зв'язків, зняття бюрократичних перешкод для розширення ділових, творчих та інших контактів радянських людей з громадянами інших країн.

6. ДУХОВНИЙ СВІТ МОЛОДОЇ ЛЮДИНИ

Надаючи виняткового значення проблемам формування духовної культури молоді, її моральних ідеалів, ми виступаємо за:

— можливість вільного прилучення молоді до кращих зразків вітчизняного і світового мистецтва; відмова від заборонної практики у сфері естетичних інтересів молоді;

— виховання підлітків на рівні Конституції СРСР і Конституції союзних республік; в усіх союзних і автономних республіках важливо створити цілісні піонерські табори — центри міжнародного спілкування; будемо добиватися планомірного і комплексного розвитку в усіх районах країни, особливо в селі, позашкільних закладів.

— створення умов для розкриття потенціалу молоді творчої інтелігенції, зміцнення зв'язків комсомолу з творчими спілками;

— збереження і відродження пам'яток історії і культури при широкій громадській підтримці;

— турботу про здоровий спосіб життя, повноцінне і змістовне дозвілля, виконання пияцтва, наркоманії, посилення боротьби із злочинністю;

— розвиток системи молодіжних культурних центрів, передачу комітетам комсомолу в довгострокову оренду або на баланс пустуючих, нерентабельних закладів культури і підприємств громадського харчування;

— прийняття державного рішення про поділ спорту вищих досягнень і масового спорту, перегляду принципів їх фінансування.

7. КОМСОМОЛ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Місце і роль комсомолу в політичній системі радянського суспільства, здійсненні його революційного оновлення, результативність участі в управлінні державними і громадськими справами багато в чому визначаються ефективністю нашої роботи по відновленню ленінської концепції комуністичної Спільноти молоді.

Після XX з'їзду ВЛКСМ комсомольські організації приступили до радикальної перебудови внутрішньої діяльності. Іде процес звільнення від усього, що заважає працювати по-новому. У результаті розширення прав і самостійності всіх ланок комсомолу в них утверджуються самодіяльність, демократизм, ініціатива і творчість, глибока зацікавленість в оздоровленні внутрішнього життя.

Ми повинні неухильно рухатися вперед у комсомольській роботі, не сповільнюючи темпів, нарощувати зусилля на виконанні практичних справ в інтересах суспільства та інтересах молоді.

З цієї метою ми будемо добиватися:

— всемірного розвитку процесу демократизації в комсомолі, повного відновлення прав комсомольців і комсомольських організацій, підвищення їх відповідальності за спільну справу;

— вдосконалення відповідно до реальної практики, її потреб комсомольського будівництва, внутрішніх відносин, принципів і норм;

— зміцнення взаємодії у розв'язанні проблем молоді з Радами, профспілками, господарськими і громадськими організаціями;

— здійснення рішення XIX Всесоюзної конференції КПРС про необхідність відновлення ленінських принципів партійного керівництва комсомолом, утвердження організаційної самостійності ВЛКСМ. Організаційна самостійність, за яку ми виступаємо, не означає ослаблення зв'язку партії і комсомолу. ВЛКСМ був і буде резервом і помічником Комуністичної партії в реалізації її програмних цілей і завдань.

* * *

ЦК ВЛКСМ звертається до комсомольців, ветеранів ВЛКСМ, усіх громадян нашої країни з проханням взяти активну, заінтересовану участь в обговоренні проекту платформи, позиції комсомолу на виборах у народні депутати СРСР. Результатом цього обговорення повинен стати наш колективний наказ депутатам від ВЛКСМ у найвищому органі державної влади.

ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ ВЛКСМ.
(«Комсомольская правда», 20 січня).

3

«МОЛОДИЙ КОМУНАР»

4 лютого 1989 року

КОМСО- МОЛЬСЬКА ПЛАНІРКА

Кожного року, найчастіше в лютому, багато підприємств укладають колективні договори. У розробці проекту, над яким працюють комісії, беруть участь всі члени колективу. Однак... Часто-густо комітети комсомолу ще недостатньо використовують надане законодавством право участі у виробленні важливих рішень з молодіжних проблем, у підготовці і реалізації колективних договорів. Майже не залучений до цієї справи спілчанський актив, молоді трудівники. Для надання комітетам комсомолу методичної допомоги в залученні молодих трудівників до підготовки проектів і виконання колективних договорів, підвищення інформативності і компетентності у даному питанні комсомольських працівників підприємств (об'єднань) відділ робітничої та сільської молоді Кіровоградського обкому ЛКСМ України розробив рекомендації для спілчанських організацій. Надіємося, що вони допоможуть молодим трудівникам при укладанні колективних договорів.

4

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

4 лютого 1989 року

ПРИБЛИЗНИЙ ПЕРЕЛІК ЗОВОВ'ЯЗАНЬ І ЗАХОДІВ З МОЛОДІЖНИХ ПИТАНЬ

1. Створити необхідні умови для ефективної діяльності комсомольських організацій підприємств. Надавати комітету комсомолу, комсомольським бюро допомогу при проведенні комсомольсько-молодіжних заходів, підтримувати корисні починання й ініціативу молоді.
2. Всі соціально-економічні рішення, які торкаються інтересів комсомольських організацій, молоді розробляти і приймати тільки з участю представників комітетів комсомолу, комсомольських бюро.
3. Відкрити рахунок для створення фонду молоді підприємства. Щомісяця перераховувати на рахунок цього фонду грошові кошти в розмірі:
 - процентів коштів, зароблених комсомольцями і молоддю у вільний від роботи час на організованих активом спілчанської організації суботниках і недільниках;
 - процентів коштів економії, отриманих підприємством у результаті використання запропонованих молоддю раціональних пропозицій;
 - процентів надходження у фонд соціального розвитку підприємства.Кошти цього фонду витрачати лише при попередньому погодженні з комітетами комсомолу — на прискорення соціально-культурних запитів молоді підприємства.
4. Для покращення матеріальної зацікавленості керівників, майстрів і бригадирів підприємств у прискоренні професійного становлення молоді встановлювати за результатами атестації надбавку до посадового заробітку (тарифної ставки).

5. Організувати на підприємстві виготовлення товарів для молоді і надання платних послуг, які користуються попитом у молоді. (До товарів для молоді належать: набори інструментів і матеріалів для новоселів, ігрових і навчальних програм для персональних комп'ютерів тощо; до послуг — консультації із спеціалістів вузів і технікумів, навчання навикам роботи з персональними комп'ютерами, надання на прокат слюсарного і столярного інструменту).
6. Організувати роботу шкіл молодих раціоналізаторів і винахідників. Проводити навчання основам раціоналізаторства і винахідництва.
7. Провести науково-технічну конференцію молодих спеціалістів і новаторів виробництва.
8. Створити тимчасовий творчий молодіжний колектив для розробки нових видів продукції.
9. Провести конкурс професійної майстерності молодих працівників за певними вибірковими спеціальностями: токар, слюсар тощо.
10. Організувати вивчення молоддю передових методів виробництва.
11. Провести комплексне дослідження умов і охорони праці в цехах, на дільницях, тих місць, де працює молодь.
12. Створювати при творчій необхідності, а не в погоні за кількістю, нові комсомольсько-молодіжні колективи. При цьому обов'язково звертати увагу на бажання комсомольців; молодих трудівників організовувати в себе на дільниці чи в бригаді КМК.
13. Провести зліт молодих передовиків і новаторів виробництва.
14. Надавати постійну, а не від випадку і до випадку, допомогу підшефному дитячому будинку, школі-інтернату, дитячому садку тощо в проведенні ремонту приміщень. Виділяти для цього певну суму коштів.
15. Тимчасово сприяти молодим працівникам набувати загальноосвітні і професійні знання. Направляти для навчання у вузи, технікуми, училища певну кількість молодих трудівників.

16. Робітникам, які успішно закінчили школу робітничої молоді, технікуми і вузи без відриву від виробництва, при позитивній характеристиці навчального закладу і трудового колективу цеху (дільниці) оголошувати подяки в наказі по підприємству і вручати пам'ятні подарунки, включати таких спеціалістів у резерв керівних кадрів.
17. Постійно проводити ремонт гуртожитків, сприяти відкриттю у гуртожитках молодіжних кафе, пунктів прокату спортивного і культурно-побутового інвентаря.
18. Забезпечити всіх молодих спеціалістів, котрі прибули на підприємство за направленням, окремим житлом (згідно Положення про молодих спеціалістів).
19. Обладнати на базі гуртожитку для малосімейних дитячу кімнату, організувати її роботу у вихідні дні і вечірній час (на зразок вечірнього дитячого садка, який діє в МЖК «Надія»).
20. Постійно дбати про зміцнення матеріальної бази організації і проведення дозвілля тих, хто проживає в гуртожитках. Виділяти кошти на придбання музичних інструментів, спортивного інвентаря і для проведення вечорів відпочинку, дискотек.
21. Брати участь у будівництві молодіжних житлових комплексів. Виділяти для цього відповідну суму коштів.
22. Оголосити в міру можливостей ударною будовою підприємства будівництво молодіжного гуртожитку. На цьому об'єкті молоді трудівники повинні відпрацювати певну кількість годин.
23. Надавати постійну допомогу і підтримку молодим сім'ям, постійно дбати про їх зміц-

...ЧАСТО-ГУСТО У ХВОСТІ

Обком ЛКСМУ пропонує спілчанам
бути компетентними і принциповими

24. Проводити урочисту реєстрацію шлюбу працівників заводу, а також новонароджених. Виділяти для надання матеріальної допомоги в таких випадках певну суму коштів.
25. Виділяти певну суму коштів для надання молодим сім'ям безпроцентної позики.
26. Всіх новоприбулих юнаків та дівчат, котрі прийшли працювати на підприємство, знайомити з перспективою їхнього професійного зростання, з історією підприємства, перспективами соціального розвитку. Закріпити за молодими трудівниками найдосвідченіших наставників.
27. Провести посвячення в молоді робітники (у молоді спеціалісти) тих, хто після шкіл, училищ, технікумів, вузів прийшов працювати на підприємство, із врученням їм пам'ятних подарунків і наказів трудових колективів.
28. Організовувати урочисті проводи юнаків на службу в армію з врученням напутніх побажань трудових колективів і пам'ятних подарунків. Юнакам, котрі після служби повернулися працювати на попереднє місце роботи, виплачувати грошову допомогу як матеріальне заохочення.
29. Широко залучати молодь до самодіяльної художньої творчості, занять фізкультурою та спортом. Створити у цехах (або інших крупних підрозділах виробництва) колективи художньої самодіяльності, проводити їхні огляди-конкурси.
30. Проводити протягом року спартакіаду молоді, систематично проводити спортивні змагання, туристичні походи.
31. Організовувати колективні культпоходи в кіно, до театру, на концерти, вистави. Запрошувати в трудові колективи лекторів, професіональних художніх колективів.
32. Щомісяця в гуртожитках проводити вечори відпочинку.
33. Всі випадки порушення членами ВЛКСМ, молодими працівниками трудової і виробничої дисципліни, громадського порядку обговорювати на комсомольських зборах, засіданнях

комсомольських комітетів і бюро, давати їм принципову оцінку.

34. Систематично (приблизно раз у квартал) проводити рейди «Комсомольського прожектора» з питань якості продукції, економії та бережливості, трудової дисципліни, дотримання законодавства про працю молоді. Свої пропозиції направляти адміністрації, трудовому колективу підприємств.
35. Проводити комсомольсько-молодіжні суботники, недільники по збиранню вторинної сировини, благоустрою території підприємств.
36. Організувати шефство комсомольсько-молодіжних колективів, цехових спілчанських організацій над ветеранами війни та праці — в минулому працівниками даних підприємств.

КОМІТЕТАМ КОМСОМОЛУ, КОМСОЛЬСЬКИМ БЮРО ВАРТО ВКЛЮЧИТИ В КОЛЕКТИВНИЙ ДОГОВІР ТАКІ ПРОПОЗИЦІЇ:

- створення необхідних умов для успішної діяльності комсомольської організації, здійснення нею своїх статутних обов'язків і прав згідно законодавства;
 - розширення участі комсомольської організації, всіх молодих працівників у управлінні підприємством;
 - підвищення ролі і відповідальності трудових колективів, керівників підприємств у вихованні молоді, вирішенні молодіжних проблем;
 - підвищення внеску комсомольської організації, молодих трудівників у збільшення господарського прибутку колективу;
 - створення належних умов для високопродуктивної якісної праці комсомольсько-молодіжних колективів, молодих робітників і спеціалістів;
 - залучення всіх комсомольців і молоді до участі в змаганнях за підвищення якості продукції підприємства;
 - удосконалення системи оплати праці і преміювання молодих працівників, зміцнення матеріальної зацікавленості як в особистій праці, так і в загальних показниках роботи підприємства;
 - розширення виготовлення підприємством високоякісних товарів і розвиток різноманітних платних послуг для молоді, створення молодіжних кооперативів;
 - організація і проведення соціалістичного змагання серед комсомольсько-молодіжних колективів, молодих виробничників, удосконалення морального і матеріального стимулювання його учасників;
 - надання додаткових пільг і переваг для передовиків і новаторів виробництва за рахунок заохочувальних фондів;
 - покращення підготовки кадрів і підвищення кваліфікації молодих працівників, удосконалення шефства кадрових працівників над ними, хто недавно прийшов на підприємство;
 - створення молодим робітникам необхідних умов для навчання в школах робітничої молоді, технікумах і вузах без відриву від виробництва, надання передбачених законодавством пільг і переваг;
 - направляти у відрядження комсомольських працівників, активістів, молодих виробничників на споріднені підприємства для вивчення передового досвіду;
 - даліше покращення умов і охорони праці, лікувально-профілактичного, санітарно-гігієнічного і побутового обслуговування молоді безпосередньо на виробництві;
 - будівництво і ремонт житлових будинків, молодіжних гуртожитків, покращення їхньої експлуатації, надання допомоги молодим трудівникам в будівництві житлових комплексів, житлово-будівельних кооперативів;
 - підвищення і удосконалення виховної, культурно-масової і спортивної роботи за місцем проживання молоді.
- Трудовий колектив, адміністрація і профком самостійно визначають структуру і зміст розділів колективного договору.
- Пропоновані комітетом комсомолу для включення в колективний договір пропозиції повинні формуватися чітко, з конкретним строком їхнього виконання, із вказанням тих, хто відповідає за виконання кожного пункту.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЯКІ КЕРІВНИКИ ПІДПРИЄМСТВ І ОРГАНІЗАЦІЙ, ПРОФКОМИ ВИРІШУЮТЬ ПО УЗГОДЖЕННЮ З КОМІТЕТОМ КОМСОМОЛУ:

1. Підбір кадрів молоді і укладання трудового договору.
2. Направлення молоді на навчання для підвищення кваліфікації.
3. Накладання дисциплінарних стягнень і заохочень молоді.
4. Переміщення і висування на керівні посади, пониження в посаді, зменшення окладу, розряду.
5. Організація соціалістичного змагання серед молоді, конкурсів професійної майстерності.
6. Надання молодим сім'ям матеріальної допомоги, грошової позики.
7. Розподіл і надання житла (місць в дитячій дошкільній закладі).
8. Створення МЖК.
9. Висування представників молоді на роботу у виборних органах.
10. Висування молодих працівників для їхнього нагородження, присвоєння почесного звання.
11. Прийом і звільнення молодих працівників.
12. Переміщення членів КМК.
13. Використання засобів на розвиток культурно-масової і спортивної роботи.

— ОЖЕ, ви прийшли сюди назбирати аргументів проти будівництва системи? — чи то питає, чи то стверджує голова Вільшанського РАГЮ В. І. Водозов, звертаючись до автора цих рядків. — Ну що ж, ваша справа. Та особисто я вважаю, що нам ця система потрібна, як повітря, вона дозволить, всупереч посушливому кліматові, збирати на наших землях небувалі врожаї!..

Того ж дня довелося мені розмовляти із І. І. Гуржосом, людиною, котра якоюсь мірою знається не лише на екології, а й на минуванні рідного краю (приміром, в «Історії міст і сіл УРСР» він виступив як один з авторів нарисів про селище Вільшанку).

Іван Іванович сказав так:

— На мою думку, зрошення у Вільшанському районі потребує хіба що городина. До речі, з післявоєнних аж до 60-х років її у нас було в достатку — вирощували по низинах на берегах Синюхи та її приток. А зернові у наших степах і без поливу завжди добре родили...

Щойно наведені дві думки — то своєрідний відгомін суперечок, які в різний час і на різних рівнях почалися довкола майбутнього будівництва Добрянської зрошувальної системи у Вільшанському районі. До тих суперечок додати чогось нам уже не вдасться. Ми вже маємо справу із готовим проектом, виконаним одеським інститутом «Укрпідендипроводгосп» на замовлення Кіровоградського обласного виробничого управління меліорації й водного господарства. Тож мова — про нього та про в'язані з ним майбутні зміни екологічної обстановки, виробничого життя, добробуту вільшанців.

«Е!» — вигукне, можливо, хтось із наших читачів, пробігши очима ці рядки. — Знову про екологію. Нема, щоб чогось веселенького, розважального, і так голова обертом іде від усяких серйозних проблем; прийдеш додому, від-

на 50 місць, очисні споруди для побутової каналізації і т. п.; у Добрянці передбачається звести 14 будинків для людей, чие житло потрапить у зону затоплення, в селі Коритно-Забузькому — 4 будинки. Крім того, водгоспівці допоможуть райцентрові у будівництві дитсадка й школи. До того ж гребля зв'яже береги Синюхи у місці, де давно слід би збудувати моста, який розв'язав би проблему транспортного зв'язку.

Згідно того ж завдання на складання комплексного проекту першої черги системи, встановлено таку середню врожайність, яка має бути одержана на поливних землях: озимої пшениці — 50 центнерів на гектарі, кукурудзи на зерно — 60, овочів — 230, цукрових буряків — 430. Треба сказати, що проєктанти «не підвели». Запланували озимої пшениці 51 центнер з гектара, цукрових буряків — 450, а кукурудзи й овочів — так, як було передбачено завданням. За всім цим, певно, складні, дуже мудрі розрахунки, у яких нам із читачами навіть гуртом навряд чи розібратися. І тому ми (як і вільшанці) змушені вірити проєктантам. Але довіра ця не має бути сліпою — хоч би тому, що в районі вже сьогодні зрошується більше 2,5 тисяч гектарів.

Отже — звернімося до упертих фактів. Та заодно порівняймо урожайність на зрошуваних землях та в середньому по культурах (із врахуванням зрошення).

У колгоспі «Аврора» у 1988 році озимі загалом дали на зрошенні 34,1 центнера на гектарі, в середньому — 33,9; озима пшениця на зрошенні — 34,4, в середньому — так само; яровий ячмінь на зрошенні — 32,2, в середньому — 26,7; кукурудза на зрошенні (фізична вага) — 46,2, в середньому — так само, усього зернові і зернобобові на зрошенні — 31,7 центнера на гектарі, в середньому ж по

личківський, а й Новоархангельський район) площа дзеркала складе 1003,67 гектара (та, крім того, 461,94 гектара в тимчасовому користуванні меліораторів). Перша черга будівництва приведе до вилучення з користування ріллі 93, пасовищ — 207, сінокосів — 15, лісонасаджень — 26, присадибних земель — 55 гектарів. Небагато, скажете! Та оцінити, що це означає в масштабах області і, що ще важливіше, республіки, допоможуть такі цифри із статті нашого земляка Сергія Планиди в «Літературній Україні»: 1961 року на Україні було 50 мільйонів гектарів сільськогосподарських угідь, у 1988 році їх лишилося 42,3 мільйона. За неповних три десятиліття майже 8 мільйонів гектарів (цілих 16 процентів!) віддано під усякі новобудови, в тому числі й під такі, як Добрянська зрошувальна система.

В «Історії міст і сіл УРСР» можна прочитати й таке: «Активну участь взяли вільшанці у спорудженні на річці Синюсі тоді найбільшої

ЕКОЛОГІЯ

Було це на початку 80-х. Спекотного літнього дня випало мені приїхати з Кіровограда у Світловодськ. Коли вийшов із розжареного сонцем автобуса, першим бажанням було: скупатися б. Неподаляк, за новопосадженим парком синіло Кременчуцьке море...

Склавши одяг на бетонній балюстраді, кинувся у плюскотливі хвилі і... світ, шойно випірнув із води, здався брудно-синьо-зеленим; на голову — ніби хто накинув мокру ганчірку, волосся злиплося; а «морська» вода, яка ще хвилину тому уявлялася освіжаючою й очищаючою, виявилася на дотик якоюсь в'язкою й ніби аж жирною... На якусь мить стало страшно.

Та й звідки мені, невадному купальникові, було знати (у ті роки про це не прийнято було писати в пресі), що я зіткнувся тет-а-тет із... синьо-зеленими водоростями, які заповнили вже давно всі «рукотворні» моря на Дніпрі, перетворивши їх на «гнилі»... Синьо-зелені водорості справді стали загрозою для всього живого, вони заповнюють щораз більші масиви стоячої прісної води. Забираючи із води кисень, вони загрожують усьому живому в ній... Та про це я дізнався вже пізніше, як і про те, що небезпечні водорості захоплюють не лише штучні моря, а й штучні озера та озера.

5

«МОЛОДИЙ КОМУНАР»

4 лютого 1989 року

криш молодіжну газету — а там те саме!.. Але й таким читачам радимо не кидати газету, а набратися терпіння: попереду є ще і смішне, і сумне.

Не така вже й нудна штука проєкт зрошувальної системи, коли читати його в доброму гуморі й на свіжо голову. А особливо якщо ще й перерахувати. І зовсім пропадає нудьга при такому читанні, коли починаєш поступово усвідомлювати: масштаби задуманого будівництва такі, що справді «кардинально змінять життя району». Змінять то змінять, але чи виграться при цьому сам район і його мешканці? І якіми наслідками відгукнуться ці зміни через 5, 10, 15 і більше років — у наступних поколіннях?

Чому появляються у нас найперше саме такі запитання? Мабуть, тому, що начиталися чимало всякого про діяльність Мінводгоспу УРСР на півдні республіки, де меліоратори здійснили немало сумної пам'яті «епохальних проєктів», — взяти хоч би й будівництво каналів Дунай—Дніпро, Дніпро—Бузького. Сумні наслідки зрошення в Одеській та інших південних областях — тут вам і засолення ґрунтів, і вимивання гумусу, і підтоплення посівних площ. Але — «робота йде, контора пише» — треба їй виділяти й гроші. І виділяють немало. Хоч ці затрати тягнуть за собою й інші. Одна з новоявлених: поливний гектар потребує вдвоє більше робочої сили, ніж богарний (ці дані взято із останньої публікації преси). До того ж робота вимагає певної кваліфікації працівників. Чи ж буде з цих затрат відповідна віддача?

Однак повернімося до нашого конкретного проєкту. Того самого, який передбачає щорічні експлуатаційні витрати майбутньої системи в розмірі 5,2 мільйона карбованців. Того, втілення, яке сьогодні оцінюється в 40,14 мільйона карбованців (мається на увазі тільки перша черга). І оскільки подача води в майбутній системі буде тільки «машинною», то потребуватиме нова система щоріку 34,53 мільйона кіловат-годин електроенергії. Ця обставина вносить ще один нюанс у проблему — стосується він дальшого розвитку енергетики (в тому числі й атомної) на Півдні України. Як бачимо, не такі вже й малі (як для нашої області) масштаби будівництва, не так уже й дешево обійдеться зведення і використання першої (тільки першої!) черги Добрянської зрошувальної системи. Коли ж буде друга! Про це — трохи згодом. А перед тим — про те, що дає (точніше, обіцяє дати) проєкт вільшанцям.

І тут не скажеш, що для них це незначний «приварок». У Вільшанському, як і в усякому іншому сільському районі, із новими капіталовкладеннями сутужно. А будувати треба — і житло, і заклади соціальної інфраструктури, і каналізацію... За що? Питання це зависає, точніше — зарисало в повітрі, аж поки не появилися у Вільшанці представники Мінводгоспу.

У КАБІНЕТІ архітектора району В. І. Максимова серед численних документів та їх копій є й архітектурно-планувальне завдання, видане на проєкт одеському інститутові «Укрпідендипроводгосп». Згідно нього, у Вільшанці на кошти меліораторів має бути зведено вісім 4-квартирних житлових будинків, магазин площею 100 квадратних метрів, ідальня

господарству — 30,1. Як бачимо, прибавка мізерна, особливо якщо врахувати затрати та негативні наслідки зрошення.

Однак наведені вище показники не зовсім характерні для інших господарств. Так у колгоспі імені 40-річчя Жовтня урожайність ярого ячменю на поливному гектарі складала 26,2 центнера (проти 26,1 в середньому), в колгоспі «Росія» — 22 центнери проти 21,7... В середньому ж по району озима пшениця дала на поливі 34,8 центнера з гектара, у середньому — 34,5; ячмінь на поливі — 26, у середньому — 26,2; зернова кукурудза на поливі — 43,9, у середньому — 52,1; всього зернові й зернобобові на поливі — по 30,7 центнера на гектарі, а в середньому по господарствах — 31,2... Як бачимо, не такі вже й втішні цифри — подекуди вийшла «прибавка з мінусом».

А ось як вродили торік у середньому по району картоплі: на зрошенні — 83 центнери з гектара, в середньому — 57,7; овочі: на зрошенні — 101, у середньому — 88,4; капуста: на зрошенні — 85,8, у середньому — 128,9; огірки: на зрошенні — 19,5 за два збори, у середньому — 20,6. І тут помітна прибавка тільки картоплі й овочів. Як же далекі ці цифри від тих, які ми бачили в проєкті!

Правда, В. І. Водозов має на це своє пояснення. Суть його ось у чому: виною такому станові справ недосконалість названої поливної техніки та відсутність кваліфікованого обслуговуючого персоналу. А ось на новій системі працюватимуть кадри з меліораторів, та й техніка буде куди досконалішою... Може, й так. І хотілось би розділити безмежну віру голови РАГЮ в можливості Мінводгоспу. Коли б не було отих понівечених ним тисяч і тисяч гектарів земель на півдні республіки, коли б не було вже сумного досвіду хліборобів Одеської, Миколаївської, Херсонської області, коли б не було мільйонів, уже закопаних безнадійно у землю...

НЕЗВАЖАЮЧИ ні на що, автор не ставив собі за мету «назбирати мінусів». Думалося про інше — спробувати ще раз зважити «за» і «проти», та ще й залучити до цієї справи громадськість. Бо досі проєкт, про який ідеться, обговорювався лише за дверима кабінетів та ще хіба з тими людьми, яких мають переселяти із зони затоплення. В останньому випадку мова йшла не про доцільність самої зрошувальної системи, а про те, в скільки оцінити будівлі, які будуть затоплені, та про умови надання нового житла.

Втім, затоплюватимуться не лише людські обійстя — затоплюватиметься й прибережна земля. По трьох районах (бо зачепить водосховище не лише Вільшанський та Доброве-

ла Україні серед сільських електростанцій Червонохутірської ГЕС... Вона жилава струмом усі колгоспи і села району». Введена 1957 року ГЕС нині струму майже не дає. Причина — нестача води через замулення ложа водосховища.

— Те, що річка замулиться, — говорив мені І. І. Гуржос, — передбачив один із інженерів-будівельників, який працював на зведенні греблі. Після того, як для удешевлення ГЕС і прискорення її здачі було вирішено не ставити шлюзи, він назвав максимальний строк надійної служби станції — 30 років. І не помилюся...

Добрянське водосховище знаходиться трохи вище по течії за Червонохутірське. Якщо нині ГЕС не вистачає води, то завтра у неї буде відібрано ще добру частку — на зрошення. І разом з тим планується, що другою чергою Добрянської системи стане відновлення Червонохутірської електростанції: буде на решті встановлено ті колись «зеконормлені» шлюзи.

Саме час сказати, що шлюзи справді дуже потрібні — для прискорення течії річки і посилення природного змиву намулу. До того ж нині вода в закритому «наглухо» Червонохутірському водосховищі починає «зацвітати» — так, як у «гнилих морях» на Дніпрі. Та в тому то й річ, що, збільшуючи будівництвом шлюзів проходження води через Червоний Хутір, будівництвом Добрянської ЗС його зменшують. Тобто — ліва рука не знає, що робить права!

Коли глянемо на Синюху в цілому — на що вона перетворилася! Ось вам і відповідь: із введенням Добрянської системи це буде суцільний каскад водосховищ: Новоархангельське, Тернівське, Добрянське, Червонохутірське, Синюха-гірло. Та, крім них, загати в гірлах Гнилого й Гірського Тікачів, Великої Висі, Ятрані, Чорного Ташлика, що живлять наші Сині Води... Де ж візьметься у річці сила для природного змиву!

А тепер дозволю собі пофантазувати. Про ті часи, коли і проєктанти, і господарі землі думатимуть не лише на сьогодні, а й на післязавтра. Що робили б у ті часи в ситуації, що склалася? На мою думку, найперше б узялися не за створення нових помилок, а за виправлення старих. Як от: не зводили б нанівець майбутню реконструкцію Червонохутірської ГЕС будівництвом Добрянської греблі. Так, в усякому разі, підкаже елементарний здоровий глузд, не затуманений складними розрахунками, за якими у перспективі — привиди «гнилих морів» не десь далеко на Дніпрі, а на найчистішій (поки що) річці нашої області Синюсі — літописних Синіх Водах.

Наостанок висловлю ще одне дилетантське зауваження з приводу наявного проєкту Добрянської зрошувальної системи. У ньому констатується чи не всі можливі біди, які ми називали вище, — і засолення, і підтоплення, і замулення... Та наука далі констатації, здається не йде: для неї «попутні втрати» стали, очевидно, справою звичною. Чи ж не настав час усім нам пильніше приділятися до тих втрат!

П. СЕЛЕЦЬКИЙ.

Вільшанський район — Кіровоград.

СВІТЛОПИСУ—
150

Фото
ВАСИЛЯ
ГРИБА,
ТАРС

Мить, коли відомий фізик Доменік Араго на засіданні Паризької академії наук сповістив про винахід художника Луї Дагера, вважається початком історії фотографії. Отже, півтора століття тому — дагеротип, нині... Втім, годі й перелічити все, що об'єднало нині це так коротке й таке містке слово — «фото».

Мабуть, справедливо буде сказати, що 150 років фотографії — це час розростання потужного й розгалуженого дерева фотомистецтва, за народження якого маємо завдячувати винахідливому французові. Успішно переживши конкуренцію кіно, телебачення, незважаючи на теперішнє поширення відеотехніки, мистецтво «зупиненої миті» набрало нових форм і якостей, про які навряд чи й могли мріяти перші фотографи. Та скільки і якого значення не надавали б ми технології, як би не вдосконалювали фотоапаратуру та техніку фотографії, завжди найціннішим і найзначимішим у всякому витворі фотомайстра залишатиметься одне: неповторне бачення творця. Через нього ми бачитимемо і той час, і той світ, які оточували людину.

Ось і цей хлопчик (див. фото зліва вгорі), який пильно вглядається в циферблат годинника, набагато старшого від нього... Скільки в цьому безпосередності, щемливої правди життя і разом з тим алегорії! І вже зовсім інший час, інші обставини відбито на знімку невідомого автора, знайденому нами в архівах. На ньому — один з перших пореволюційних років: біла плуга — робітники і селяни, яких ще не розділяв «теорія загострення класової боротьби», що, як ми тепер бачимо, призвела до сумних для нашої країни наслідків...

Ще один простий за своєю композицією і неповторний за часом та обраним ракурсом фотовідбиток, на якому — обласний краєзнавчий музей в Кіровограді. На цьому знімку, як і на репортажному фото ТАРС про перебування у Москві знаменитої польської красуні Р. Голосевич — «міс Фото», — ви, певно, зможете прочитати душею багато чого такого, «для чого слів людських нема» (фото внизу)...

С. ПЕТРЕНКО, В. ГРИБ (фото).

CallBook

Dear OM's:

Всім бажаючим опублікувати свій позивний з поштовою адресою в «Справочнике почтовых адресов радиостанций СССР», який буде виданий Комітетом молодіжних організацій УРСР

(КМО УРСР), прохання читко, великими друкованими літерами (або на друкарській машинці) вказати свій позивний (по-латині), ім'я, по батькові (ініціал) і прізвище, поштову адресу (з поштовим індексом) на бібліографічній картці для каталогів, картотек (можна вирізати точно 75x125 мм з цупкого паперу для креслення):

UT5BW
МИХАИЛ Н. ШАПРИНСКИЙ
252001, г. КИЕВ-1, А/Я 184
MICHAEL N SHAPRINSKY
252001, KIEV-1 P.O.B. 184
о

Оскільки в довіднику всі адреси будуть вказані російською та англійською мовами, всі вищеперелічені дані необхідно вказати російською мовою та англійською транскрипцією (обов'язково на одній стороні картки). Прохання правильність написання англійського тексту перевірити у знавців (викладача англійської, перекладача...). Тим, хто такої можливості не має,

слід звернутися до статті Б. Г. Степанова (UW3AX) у ж-лі «Радио» № 4 за 1987 рік (стор. 12).

Адреси на картках повинні бути завірені штампелем поштового відділення, до якого вони (адреси) відносяться, і відправлені особисто власником позивного (без посередників). Поштовий штампель можна ставити і на зворотній стороні картки, якщо він завіжатиме прочитанню тексту. Картки з виправленнями, помарками або нечітко написаними (з двоюкою трактовкою) буквами не приймаються! Існує загальноприйняте правило написання від руки заголовочних друкованих букв і цифр.

Поштова адреса колективної станції повинна бути завірена адміністрацією (печаткою) організації, до якої вона відноситься.

Картки слід надіслати до 28.02.1989 року (за поштовим штампелем) на адресу: 252001, г. Київ-1, А/Я 184. Для полегшення роботи поштових працівників на конвертах з картками номер 184 обводьте рамкою чорного кольору!

Адреси, які вже опубліковані в газеті «Патріот Батьківщини» (випуски «Для мандрівників ефіру»), також будуть використані, але краще, якщо їх власники, все ж таки знову надішлють свої дані за вказаною вище формою (це ж стосується і тих багатьох товаришів, адреси яких в силу невеликої пропускної здатності «ДМЕ» ще не опубліковані).

Думається, що доцільніше замість адрес QSL-бюро публікувати позивні клубних станцій з зазначенням адреси їх QSL-бюро, так як вони практично завжди сходяться. Це суттєво полегшувало б пошук у довіднику потрібної адреси, та й в ефірі, якщо б давати «via» позивний клубної станції, також було б зручніше:

UT4UWA
QSL-БЮРО
252001, г. КИЕВ-1 А/Я 56
QSL-BUREAU
252001, KIEV-1 P.O.B. 56
о

Власники позивних можуть представити для публікації в цьому довідникові тільки одну адресу, яку вважають найбільш підходящою для себе — це може бути домашня адреса, або нементна скринька (А/Я) або навіть «do vos[rebovaniya]» (не забудьте поштовий індекс!). Практика показує, що найзручнішим варіантом поштової адреси є «А/Я» — вона зручна, надійна, лаконічна і не залежить від зміни домашньої...

Прохання намагатися не ускладнювати адреси зайвими даними, намагатися вказувати їх лаконічніше (але узгодьте з своїм поштовим відділенням). Наприклад, дуже часто зайвим є вказання типу «Главпочтамт», «центр» — адже цю інформацію несе в собі сам поштовий індекс.

Довідник розрахований на більш як 50 000 позивних СРСР.

Публікація позивного й адреси у довіднику здійснюється безплатно.

Всю цю інформацію можна довести до відома своїх вітчизняних кореспондентів і по ефіру.

ДО УВАГИ ПІДПРИЄМСТВ!
У довіднику планується вмістити рекламу підприємств та виробів радіоелектронної промисловості. Ціна реклами — 500 карбованців за одну сторінку. Приймаються заявки. З питань реклами та розміщення замовлень на купівлю партій тиражу звертайтеся за адресою: 252018, Київ, площа Калініна, 1, КМО УРСР. Телефони: 21-28-343 і 21-28-268. Частина тиражу буде реалізована за кордоном.

КМО УРСР.

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

4 лютого 1989 року

ABCDEFGHI
JKLMNOP
QRSTUVWXYZ
12345
67890

ДО 17
І СТАРШІ

В розрахунку на одного учня школи припадає один квадратний метр подвір'я. Якщо вишикувати школярів на лінійку, то ніде буде яблуку впасти.

Фотографує
ВАСИЛЬ
ГРИБ

Мали б на санчатах з гірки з'їжджати, слизький лід різати ковзанами, прокладати лижні колії в пухкому снігу — а маляють иласики на сухому асфальті... Чого ж це він, лютий, не лютує?
Фото В. ГРИБА.

НАРОД ПРО
Т. Г. ШЕВЧЕНКА

8

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

4 лютого 1989 року

ДЗВІН — А ГЛАС

Мине небагато часу, може навіть кілька днів, і учні почнуть звикати, зішкулуючись, втягуючи голову у плечі, до громких ударів дизель-молота, який загнати десятиметрові бетонні палі мало не під саму їхню школу. Але то ще нічого, до цього можна звикнути, якби не інша загроза — аби не розвалились менші шкільні будівлі й прибудови. Це загроза реальніша. Тож аби цього не трапилось, наприкінці осені минулого року вчителі середньої школи № 26 м. Кіровограда і батьки дітей забили на сполох. Але їхній дзвін поки що — глас волаючого у пустелі.

Про будівництво висотного будинку довкруг школи знають вчителі давно. Але знають і про те, що школу будуватимуть нову, балачки про це вже тривають не перший і не другий рік. Саме тому досі ніхто не зчиняв, як кажуть, шуму.

Проте цивілізація методично і впевнено наступала. І колись просторе подвір'я школи тепер навіть подвір'ям назвати не можна: так собі, майданчик при порозі.

Наведу лише одну цифру: в розрахунку на одного учня школи припадає один квадратний метр подвір'я. Якщо вишикувати школярів на лінійку, то ніде буде яблуку впасти.

А ще ж пам'ятають вчителі-старожили ошатний сад в сторону до річечки Біянки. Згодом його відібрали під приватне будівництво, а відтепер і цегляних хат уже нема — ритимуть котлован. Попри саму школу.

За проектом 144-квартирний житловий дев'ятиповерховий будинок (зводять його облагоропром) має початися од нової вулиці Кропивницького і, обігнувши нашу школу, вийти другим причітком до бібліотеки й магазину «1001 дрібниця» на площі Дружби народів, — показує з вікна свого кабінету директор десятирічки В. М. Вієвський. — Таким чином фасад нашої школи із спортивним майданчиком як такий взагалі перестав існувати.

Мабуть, рідко хто з кіровоградців не знає будівлі школи, про яку мова. Оскільки попід саму школу всі дороги, як мовиться, ведуть у Рим: до нового автовокзалу, в аеропорт, до Знам'янки, Олександрії... Щоправда, десь трохи більше року тому її обгородили від вулиці монолітними бетонними плитами, які мали б стилізувати архісучасний паркан. (Обгородили, бо розширювали дорогу, втягнувши знову ж такі дорожні метри подвір'я у школу). Проте з вікон автобуса чи тролейбуса можна окинути оком будівлю в долині: триповерхова, зі стародавніми балконами, колонами, що підпирають ті балкони. Симпатична будівля.

Однак, коли роздивитися ближче, то не стримаєшся, аби не зітхнути: давно не фарбований, облущений фасад, місцями цегла розкришилась. Саме через цей аварійний стан фасаду й було закрито центральний вхід до школи. До середини приміщення веде тепер задвірковий вхід. «З-під драбини, крізь тьмавий морок заходять діти в цей святий для се-

бе дім», — співчутливо зітхають вчителі. І надіються, що колись-таки фасад відчинить центральні двері. Точніше, надіялись, оскільки завтра ритимуть котлован.

Найбільше ми потерпаємо за наші майстерні, спортивний зал і кухню, — говорить голова ради школи М. Г. Ковальов. — Пригадую, як їх будували 18 років тому. Самотужки. Разом з батьками, дітьми. Шефи з швейної фабрики допомагали. Але все воно нетривке — при перших же ударах дизель-молота порушиться... А як, скажіть, нам тепер бути з виготовленням ящиків для підприємств Українського товариства сліпих? Досі ми їх складували на подвір'ї, та тепер за браком місця треба од цього відмовлятися.

Це думка не лише голови ради, а й усіх двадцяти двох її членів: вчителів, батьків, шефів.

Підстави так говорити Миколі Григоровичу й іншим дають не тільки власний довгочасний досвід, а й висновки головного державного лікаря міської санітарної епідеміологічної станції Є. О. Власова. Ось витяг із його офіційного листа:

«Школа позбавляється практично всієї території, в тому числі спортивних майданчиків, в'їзду для підвозу харчових продуктів, вивозу відходів. Водночас у період будівництва підвищиться й без того високий рівень шуму у навчальних приміщеннях».

Це поки що перша інстанція, яка відгукнулася на листи дирекції і ради школи. Інші — обласним, міським, міським — мовчать.

А батьки вже збирають підписи під листом, яким хочуть апелювати до партійних органів міста. Іх, до речі, турбує й той факт, що при такому тісному сусідстві з будівництвом для дітей виникає підвищена загроза бути травмованим. Адже висотний будівельний баштовий кран носитиме балки, плити попід самі вікна школи.

— Я вже не один раз піднімав питання на засіданнях Ленінського райвиконкому міста Кіровограда про припинення будівництва, — говорить директор СШ № 26 В. М. Вієвський. — Радянські й партійні органи району нас підтримують. Є й рішення райвиконкому про припинення будівництва. Та цього недостатньо, аби знайти вихід зі скрутного становища.

«Школи переповнені», — так пише журнал «Перець» (№ 2 за 1989 р.) про Кіровоград. Десятирічка № 26 — не виняток. Замість 350 учнів навчається тут 650. Майже удвічі. І давно. Самій же школі три роки тому відсвяткували п'ятдесятилітній ювілей.

Веду до того, що — чи не пора б її «відправити на пенсію»? Запропонувавши, звичайно, нове світле приміщення — про це теж не раз мовилось на засіданнях райвиконкому. Тоді й не було б проблем із будівництвом житлового будинку. Бо ж хто із здоровим глуздом буде протестувати проти збільшення квартирної площі у місті? Треба будувати. Тільки не нехтуючи елементарними умовами для навчання учнів. Тільки не всупереч здоровому глузду.

В. БОНДАР.

Консультпункт

Добрий день, друзі. Продовжуємо роботу нашого консультпункту. Зважаючи на те, що у нас з'явилися в новому році нові читачі, відповісти на всі питання. Але нагадаємо: вчиршню відповідь на всі ваші питання дадуть довідники для вступників до вищих та середніх спеціальних навчальних закладів, які є в магазинах і бібліотеках.

Олені Чорній із села Тишківки, яка хоче обрати спеціальність повара-кондитера, радимо звернутися до СПТУ № 15, яке знаходиться у місті Кіровограді по вулиці Гоголя, 125. Обов'язково занотуйте індекс. 316050. В училищі навчаються після 8-ми і 10-ти класів.

310002, м. Харків, вул. Пушкінська, 77. Харківський юридичний інститут. Інститут має заочний і вечірній відділи. На Україні такий навчальний заклад єдиний. Це відповіді на питання Оксани Михеєвої, яка хоче стати юристом.

Валя Банек, яка мріє стати перукарем, може подавати свої документи до СПТУ № 14. Його адреса: 316050, Кіровоград, вул. Гоголя, 79. Але обов'язково треба закінчити середню школу.

Олені Гудзь і Ірині Коваленко, які хочуть підвищити кваліфікацію у швейному виробництві, радимо вступати до Київського технікуму легкої промисловості. Його адреса: 252042, м. Київ, вул. І. Кудрі, 29.

Олю й Світлано з Новоархангельська, якщо ви хочете бути підприємцями дальніх рейсів, зверніться за допомогою до місцевих підприємств залізничного транспорту. А для того, щоб плавати в далекі рейси, — правильно, можна мати спеціальність повара. Де її набуту, ми вже писали вище.

Світлані й Ларисі з Кіровограда на їхнє бажання вчитися у військовому училищі можемо порадишити звернутися у військкомат. Там вам пояснять, як професія військового може підійти дівчатам.

На прохання читача Шевченка написати адреси морських училищ, теж радимо звернутися до військкомату або ж до «Довідників». Ось адреса одного морехідного училища: 270004, м. Одеса-4, вул. Свердлова, 8.

Чекаємо нових листів, друзі.

ХОЧУ ЛИСТУВАТИСЯ

* * *

Навчаюся в 6-му класі. Люблю шити, збираю поштові листівки. Хочу листуватися з ровесниками, поділитися з ними роздумами.

317917, Олександрійський район, с. Нова Прага, колгосп «Червоний прапор», вул. Горького, 17, Хавренюк Наталі.

* * *

Я хочу листуватися зі своїми ровесниками. Шко, в'язу, люблю читати фантастику.

317917, Олександрійський район, с. Нова Прага, колгосп «Червоний прапор», вул. 1-го Травня, 46, Інатівській Світлані.

* * *

Я навчаюся у восьмому класі, люблю сучасну музику. Якщо хтось захоче листуватися зі мною, ось моя адреса: 317328, Но-

воукраїнський район, с. Ліски, Сікченко Тамарі.

* * *

Мені 15 років, вчуся в училищі, займаюся спортом, збираю календарики і фото акторів. Мені подобається радянська та зарубіжна естрада. Моя адреса: 316050, м. Кіровоград, вул. К. Лібкнехта, 12, кв. 48, Шевченко Валентині.

* * *

Я живу в Омську, займаюся ритмічною гімнастикою, люблю сучасну радянську і зарубіжну музику, люблю звірят. Колекційною фото зарубіжних акторів. Хотіла б листуватися зі своїми однодумцями.

644016, г. Омск-16, 2390 км, дом 5, кв. 2, Надеевой Тане.

ПРО ГРІХИ

До всього уважно прислухався й пильно приглядався Шевченко, як бував серед простого люду. Якось почув він, як старенька бабуса комусь зауважила:

— Гріх людині на свою долю нарікати!..

Підійшов ближче Тарас Григорович і пояснив бабусі:

— А ще більший гріх про свою тяжку долю мовчати!..

«ЛЮДИНА — НЕ СВИНЯ»

У якогось пана на балу був і Шевченко. Останньому після довгої дороги дуже хотілося їсти. Побачивши на столах печене й варене, Тарас Григорович сів і почав їсти. Не втримався пан і запитав поета:

— Чим відрізняється людина від свині?

— Людина їсть, коли хоче, а свиня — коли дадуть, — відказав господарю Шевченко.

КРАЩИЙ ВИБІР

Не любив Шевченко відвідувати представників вищого світу, бо треба було обов'язково одягати фрак.

Під час одного з запрошень Тарас Григорович поскаржився своєму приятелю О. Чужбинському:

— Так не хочеться мені одягати фрак! Давай краще підемо з тобою на Дніпро, сядемо десь на кручі та поспіваємо пісень...

БУЛА Б ЗДОГОВОЮ...

Провідав якось Тарас Григорович хвору землячку, що служила у знатного, але скупого пана.

— Чи не тому я захворіла, що двічі молочка з глечика ковтнула? — спитала вона Шевченка.

— Навпаки, дорогенька: саме тому й хворієш ти, що лише двічі ковтнула. От якби випила глечик молочка, то була б здоровою!..

Добірку підготував
Б. СЛЮСАР.

Бути вулиці Володимира Сосюри

Повертались до витоків свого дитинства і юності багато майстрів слова, проте ніхто, по-моєму, так прискількиво не анатомував свою душу, як Володимир Сосюра в біографічному романі «Третя рота». Цей твір після тридцятирічного замовчування знайшов дорогу до шанувальників таланту відомого поета.

Починає Сосюра розповідь з того, що, на жаль, мало кого хвилює з наших сучасників, — з родинних переказів про коріння свого роду від часів розачини. Змальовуючи своє життя, міг би поет, як на мене, опустити цілий ряд недоречностей (свій дитячий «великодержавний шовінізм», коли він, малюк, казав дідові, що від нього «несе хохлом») і деякі інтимні подробиці свого життя. Та попри все, автор не нав'язує нам ніяких оцінок подій. Його справа — висповідатись, право ж судити про ним описане залишається за нащадками. Довіра до роману-сповіді зростає, коли знайомишся зі сторінками життя Сосюри в Єлисаветграді.

Дуже насиченим для поета був 1920 рік. Денікінський полон, тиф, перехід до червоних і вступ до партії більшовиків. Нові публікації в газеті «Одеський комуніст», море і кохання. Навчання на політехнічних і призначення на польський фронт. Далі робота літпрацівником дивізійної газети «Красная звезда». Стрімкий наступ і розпач відступу. Ось після всіх цих потрясінь в листопаді 1920 року і прибув Володимир Сосюра в наше місто на нові військово-політичні курси при

політвідділі 14-ї армії. Ці курси займали приміщення колишньої Пушкінської школи (нині середня школа № 7, що в районі пивзаводу).

Приїхавши в наше місто, мабуть, перше, що зробив поет, це заніс свої останні вірші до редакції місцевої більшовицької газети «Известия» Єлисаветградського повітових військкомату і комітету КП(б)У. Після ознайомлення з рукописами редакція відповідала своїм дописувачам прямо на сторінках газети в рубриці «Поштова скринька». Декому повідомлялось, що його матеріал згодом буде надруковано. Багатьох чекала суха і лаконічна відмова. І раптом у газеті за 26 листопада 1920 року читаємо такий захопливий відгук: «Курсантові Сосюри. Товаришу! Всі ваші вірші талановиті, будуть надруковані в найближчих номерах. Редактор дуже просить зайти до нього в редакцію для близької бесіди». Чи відгукнувся поет на це запрошення?

Початок занять на політехнічних складався для нього трагічно. Вкрай виснажений, він захворів на дизентерію. Просив у загоспа курсів візника, щоб поїхати до лікарні, проте той відмовив. Надворі непогода, холод, а хворий знесилений поет босоніж, долаючи нескінченно довгі вулиці і важкий підйом перед залізничним вокзалом, бредє по багнюці через усе місто до шпиталю. Знаходився шпиталь між залізницею і нинішньою вулицею Жданова, що на Новомиколаївці.

Вісім днів пролежав і промучився Володимир Сосюра в ізоляторі на голій підлозі, поки вивіль-

нилось ліжко. Тут між смертю і життям пробував аж до зими. Після одужання Сосюра повертається на курси, захоплює слухачів лекціями, особливо з політекономії. Діагностична пошта йому з шинельного полотна якесь взуття і він щоранку бігає за декілька кварталів на Пермську (нині вулиця Яна Томпа). Тут на розі вийшувались газети. І Володимир, продиляючись чергові номери єлисаветградських «Известий», шукає серед повідомлень про боротьбу з бандитиз-

муть «немногого» («За солнцем»), «и трудно, тяжело иду, согнувшись, в гору, на рыхлых бороздах отдавливая след» («Пролетарий»). Проте не можна в такий тривожний час дозволити собі бодай найменший перепоchinoк:

«Но весть дозор принес, что там, в лесу враги...»

И снова стынет даль в мучительной тревоге, И чутко цокают спокойные штаны...».

(«За солнцем»). І чим важче буде в боротьбі, тим дорожча і жаданіша перемога:

«Но тем дороже нам наш

ли й везли селяни з навколишніх сіл до Єлисаветграда...

В січні 1921 року Володимир Сосюра залишає наш край. Покидає, щоб потім приїздити сюди вже уславленим поетом...

І ще одне. Нещодавно прийнято рішення ЦК КПРС «Про скасування правових актів, пов'язаних з увічненням пам'яті А. О. Жданова». Жданова ніщо не пов'язує з нашим містом. Він був одним з організаторів масових репресій 30—40-х років і в чому не винних радянських громадян, несе від-

УКРАЇНІКА

Український народ має славу багатоговікову історію, збережену в усних переказах, що дійшла до нас із своєї давнини; в писемності: літописах, працях істориків, художньої літератури. А віднедавна й у фото- та кінодокументах. Ми повинні знати свій родовід, свою славу. Нині все ширше й ширше відкриваються двері архівів з безцінними історичними пам'ятками, видаються книги, з'являються публікації в пресі. А ще не так давно історію України вивчали тільки спеціалісти й аматори і це вважалося за нормальне становище. Ми вивчали в середній школі історію доновоеврівських цивілізацій Середземномор'я, минувшину середніх віків Європи й Америки, а от своєї рідної землі — ні. І це вважалося за нормальне.

Сьогодні уже відверто говоримо, що таким чином ми виховували безбаченків, манкуртів і просто байдужих до своєї землі, мови. Поколіннями.

Останні постанови партії й уряду орієнтують нас на вивчення рідної історії, виховання в молоді насамперед патріотизму й інтернаціоналізму, національної самосвідомості. «Молодий комунар», відкриваючи нову тематичну сторінку «Україніка», також сіятиме зерна, які знайдуть благодатний ґрунт у юних душах й умах. Розповіді про національних героїв України; далеке минуле нашого краю і недалеке, але досі прикрите туманом заборои; розвідки й відкриття красназців; маловідомі сторінки культури, мистецтва, літератури Кіровоградщини; Україна в серцях знаменитостей людства; цікаві ілюстрації, конкурси, вікторини, усна народна творчість — різноманітні публікації з'являтимуться в сторінці «Україніка».

Сподіваємось, що і читачі стануть активними авторами нашої сторінки, відгукуватимуться на підняті проблеми, пропонуватимуть власні роздуми, повідомлення, знахідки.

мом, розпоряджень Радянської влади — свої поезії.

В «Известиях» було надруковано лише два вірші поета: 19 грудня 1920 року — «За сонцем» і 9 лютого 1921 року — «Пролетар»; хоча їх було написано значно більше. За настроєм надруковані в «Известиях» вірші переукуються. В обох відчувається смертельна втома поета від багаторічної братовбивчої війни — так хочеться прилечь і отдох-

новый мир рабочий, Но тем полней дрожит крылатый звон труда» («Пролетарий»).

Довго навчатись на курсах поетові не довелося. В кінці грудня 1920 року до міста підійшли махновці і курсантів вночі по тривозі було піднято на захист міста. І знову нічні дозори, блискавичні сутички і підводи з порубаними юнаками, що їх вез-

* Більшість ранніх віршів В. Сосюри написані російською мовою.

повідальність за беззаконня того часу. Тож потрібна нова назва і вулиці Жданова в нашому місті. Думаю, що було б справедливо надати їй ім'я уславленого поета. Володимир Сосюра заслужив на це своєю сінківською любов'ю й відданістю рідному краю, сподвижницькою працею й, врешті, пам'яттю про бурхливі дні перебування в нашому місті.

Віталій ПОСТОЛАТІЙ.
м. Кіровоград.

ПРЕМ'ЄРА РУБРИКИ

«Потрібна нова назва і вулиці Жданова в нашому місті. Думаю, що було б справедливо надати їй ім'я уславленого поета. Володимир Сосюра заслужив на це своєю сінківською любов'ю й відданістю рідному краю, сподвижницькою працею й, врешті, пам'яттю про бурхливі дні перебування в нашому місті».

«Хочеться вірити, що й громадськість Кіровоградщини внесе посильний вклад у зведення пам'ятника Кобзарю».

УВАГА! УВАГА! УВАГА!

Про пам'ятник Т. Г. Шевченку у Ленінграді

Кілька місяців тому наша газета друкувала інтерв'ю з ленінградським вченим, доктором біологічних наук О. М. Кононенко. У публікації особливе місце відводилося діяльності Ленінградського українського товариства імені Тараса Шевченка. Недавно ми одержали лист від О. М. Кононенка. Він повідомив, що його обрано головою товариства. А ще наш земляк написав, що в Ленінграді незабаром буде покладено камінь в основу пам'ятника Кобзарю. Роботи вже почалися. Однак потрібна допомога. Подаємо уривок з листа О. М. Кононенка.

«Пам'ятник Кобзарю буде встановлено на Васильєвському острові, поблизу вулиці Шевченка. Міська влада створила конкурсну комісію, яка розглядатиме проекти майбутнього пам'ятника. Встановлено три премії: перша — 5 тисяч карбованців, дві других — по 4 тисячі і три третіх — по 2 тисячі карбованців. Ленінградські скульптори та архітектори вже почали працювати. Важливо, що багатьох з них цікавить не стільки матеріальна нагорода, скільки пам'ять про Кобзаря, який тривалий час жив і працював в Ленінграді. Хотілося б, щоб взялися за створення проекту й українські зодчі, скульптори.

За попередніми підрахунками, спорудження пам'ятника Т. Г. Шевченку обійдеться в 150 тисяч карбованців. Наше товариство має поки що тільки 20 тисяч карбованців. Коштів, як бачите, мало. Єдина надія — на громадськість. Допомогти коштами виявили бажання деякі наукові установи, робітники заводів, молодь багатьох областей. Так, з Миколаївської області на наш рахунок надійшло п'ять тисяч карбованців.

Хочеться вірити, що й громадськість Кіровоградщини внесе посильний вклад у зведення пам'ятника Кобзарю. Якщо, наприклад, половина комсомольців області перекаже на пам'ятник по карбованцю, це складе майже половину необхідних для зведення пам'ятника коштів. Перерахувати можна й зароблені кошти на суботниках, добровільних концертах тощо.

Якщо зробите оцю святу справу, повідомте по можливості про це редакцію газети «Молодий комунар». Кошти треба перераховувати на адресу: 190000, ЛЕНІНГРАД, ГОРОДСКАЯ КОНТОРА ГОСБАНКА, СЧЕТ № 702, СОВЕТСКИЙ ФОНД КУЛЬТУРЫ. «НА СООРУЖЕНИЕ МЕМОРИАЛА И ПАМЯТНИКА Т. ШЕВЧЕНКО В ЛЕНИНГРАДЕ».

історичних джерел власних і державних бібліотек, періодиці республіканській та обласній, перечитати напередодні славного ювілею Т. Г. Шевченка «Кобзар», записати у рідних і знайомих свідчення про трагічні роки нашого народу. Тож чекаємо від вас, шановні учасники вікторини, відповідей до 18 лютого за поштовим штемпелем.

На конвертах (чи бандеролях) на адресу редакції (316050, м. Кіровоград, вулиця Луначарського, 36, «Молодий комунар») робіть помітку: вікторина «Минуле мого краю». В листах розкажіть трохи про себе.

Бажаємо творчих пошуків!

Вікторина «Минуле мого краю»

Цією вікториною редакція газети «Молодий комунар» і обласний комітет ЛКСМ України хочуть пробудити інтерес старшокласників, студентів, учнів технікумів та училищ, красназців і слідопитів, усіх читачів газети до історії рідного краю. Не треба, певно, переконувати, що такі знання нашої молоді сьогодні необхідні, як повітря. Тому покладатимемося і на сприяння вчителів історії, вихователів, наставників, що вони допоможуть залучити до участі у вікторині якомога більше своїх учнів, вихованців.

Вікторину буде проведено у п'ять турів. Кожен тур матиме

п'ять запитань, серед яких будуть і практичні завдання.

Оцінюватиме відповіді компетентне журі, до якого входять історикознавці, кандидати історичних наук, працівники держархіву, обласного краєзнавчого музею, обкому комсомолу й редакції нашої газети. Згодом ми познайомимо учасників вікторини з членами журі.

Підсумки вікторини буде підбито напочатку літа. На переможців чекають цінні призи.

ЗАПИТАННЯ ПЕРШОГО ТУРУ:

1. Яке походження слова «Україна»? Що воно означає, коли вперше згадується писемно?

2. Тяжким ярмом для нашого народу було монголо-татарське іго. Яка з битв проти поневолювачів відбулася на території нашого краю?

3. Як ви знаєте твори Т. Г. Шевченка на історичну тематику? В яких саме події відбуваються на землях теперішньої Кіровоградщини?

4. Хто з наших земляків (уроженців області) розмовляв чи зустрічався з Володимиром Іллічем Леніним?

5. Запишіть свідчення своїх бабусь, дідусів, просто знайомих гостей про голод 1932—1933 років на Кіровоградщині.

Думаємо, що двох тижнів вистачить, аби відшукати відповіді в

СПОРТ

У чому він? Які витоки успіхів спортсменів обласної ради цього спортивного товариства у 1988 році? Секрети динамівців на прохання нашого кореспондента відкриває для читачів тижневика заступник голови Кіровоградської обласної ради «Динамо» Олег Захарович АНДРЕЄВ. «Хочеться, щоб 1989 рік став сезоном становлення в збірних країни Віктора Аджамського, Олеси Дудник, Костянтина Мандрика».

Фотографує
ВАСИЛЬ
ГРИБ.

Стоп-кадр.
Триптих.

У справах
об'яв
телефонуйте
4-28-96.

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

4 лютого 1989 року

ФЕНОМЕН «ДИНАМО»

— Минув перший місяць нового спортивного сезону. Але повернімося у рік 1988-й і пригадаймо його успіхи. Заплановані й несподівані...

— Олімпійський рік приніс нашому товариству, втім, як і всій спортивній Кіровоградщині, двох нових майстрів спорту міжнародного класу гімнастику Олесю Дудник та стрільця Костянтина Мандрика.

Буду відвертим: сходження Олеси ми планували якраз на 1988 рік. І вихованка Едуарда Йосиповича Нечая завдання виконала, здобувши яскраву перемогу у юнацьких іграх Радянського Союзу, де випередила навіть Іванову із Жданова. А та — один із лідерів юнацької спортивної гімнастики країни, переможниця молодіжної першості Європи, кандидат до складу збірної СРСР.

Перемога Мандрика на чемпіонаті країни із стендової стрільби стала для нас приємною несподіванкою. Деякий час Костянтин перебував у смузі невдач, демонструючи середні результати. А лише за місяць до старту Олімпіади в Сеулі кіровоградський динамівець «вистрелив». Як у прямому розумінні, так і в переносному. Він випередив у цих змаганнях майбутнього чемпіона Сеула Монакова, продемонструвавши результат, гідний звання майстра спорту міжнародного класу.

— Про ці успіхи «МК» уже повідомляв своїх читачів у новорічному анкетуванні й визначенні кращого спортсмена року. Але перелік неповний...

— Відверто радіємо ми й чотирьом новим майстрам спорту СРСР — Ользі Олійник (спортивна гімнастика), Олегу Сейфуліну і Вікторові Коломійцю (боротьба самбо), Тетяні Пахомовій (кульова стрільба). До речі, Тетяну, як і її товаришів по команді майстрів спорту Віктора Аджамського та Євгенію Агафонову, включено до резерву збірної Радянського Союзу. Вони тренуються під керівництвом Юрія Вікторовича Язикова. І це теж своєрідний сюрприз для спортивної Кіровоградщини: вихованці одного

тренера — в резерві головної команди країни! — А тепер пригадаємо минулий рік в іншому ракурсі — через невдачі.

— Прикрою несподіванкою для нашого товариства був виступ плавця Сергія Пальчикова, ім'я якого добре відоме далеко за межами області. Пальчиков був навіть запасним кандидатом до складу олімпійської збірної країни. Але вже на початку року його результати стали швидко погіршуватися. Не знімаю тут і власної вини. Надто легко переконали себе в тому, що Сергієві краще готуватися до сезону вдома, ніж у збірній. Це було тактичною помилкою, адже Пальчиков виявився «відірваним» від олімпійців. У травні він не досяг необхідної спортивної форми, а влітку почав здавати й психологічно. Наслідок — низький результат — 7-е місце — на чемпіонаті Радянського Союзу.

— А чи не втратило вже «Динамо» Сергія Пальчикова?

— Відповім так. Якщо в подальшому зростанні Дудник та Мандрика головним козирем є їхня робота з тренерами, то у випадку з Пальчиковим все значно складніше. Чимало сьогодні залежить від самого спортсмена, який знову готується до сезону-89. І зимовий чемпіонат країни доведе, як триває його боротьба за вихід на вже досягнуті й втрачені рубежі.

— Ваше товариство культивує лише три види спорту — спортивну гімнастику, стрільбу та боротьбу дзюдо? І самбо. Який з них нині на перших позиціях?

— Спортивна гімнастика. Для цього треба пригадати хоча б командну перемогу в юнацьких іграх України, які проходили у Хмельницькому.

— А хто відстає?

— Боротьба дзюдо. Після того, як залишив великий спорт майстер спорту міжнародного класу Сергій Мезенцев, на всесоюзному небосхилі так і не з'явився подібний йому талант. Втім, кризи у спорті — явище закономірне.

Але у динамівських борців полоса невдач явно затуляється.

— Чи не через те, що матеріальна база товариства надто слабка?

— Це лише одна з причин. Нині в обласному центрі динамівці володіють тільки спортивним залом і двома стрілецькими тирами.

— А чи є резерви для поліпшення бази?

— Прийнято рішення міськвиконкомом про будівництво збірного спортивного модуля по вулиці Полтавській. Але й це не буде повним вирішенням проблеми.

— Хочеться дізнатися про стан військово-прикладних видів спорту...

— Про них можна розповідати чимало. Та хочеться пригадати перемогу Віктора Івердотупа на чемпіонаті країн соціалістичної співдружності у службовому шестиборстві, який проходив у Гіразі. До речі, Віктор — єдиний в області майстер спорту з трьох видів спорту (багатоборство 1110, службове шестиборство та багатоборство).

— Колись кіровоградський футбол мав динамівську команду майстрів (було це у 1962 році). Чому б не спробувати знову підняти динамівців-футболістів до республіканського рівня?

— Моя відповідь, мабуть, не задовольнить прихильників футболу. Адже змоги ми такої не маємо через специфіку членів нашого спортивного товариства, які займаються спортом лише у вихідні. Але два останні роки ми проводимо футбольні турніри, в яких беруть участь понад 300 чоловік.

— Ваші прогнози на сезон-89?

— Загадувати не хочеться. Хочеться, щоб 1989 рік став сезоном становлення в збірних країни Віктора Аджамського, Олеси Дудник, Костянтина Мандрика. Втім, обіцяю, що любителі спорту про кожну з їхніх нових перемог дізнаються саме із сторінок «Молодого комунара».

Бомбардири, бомбардири...

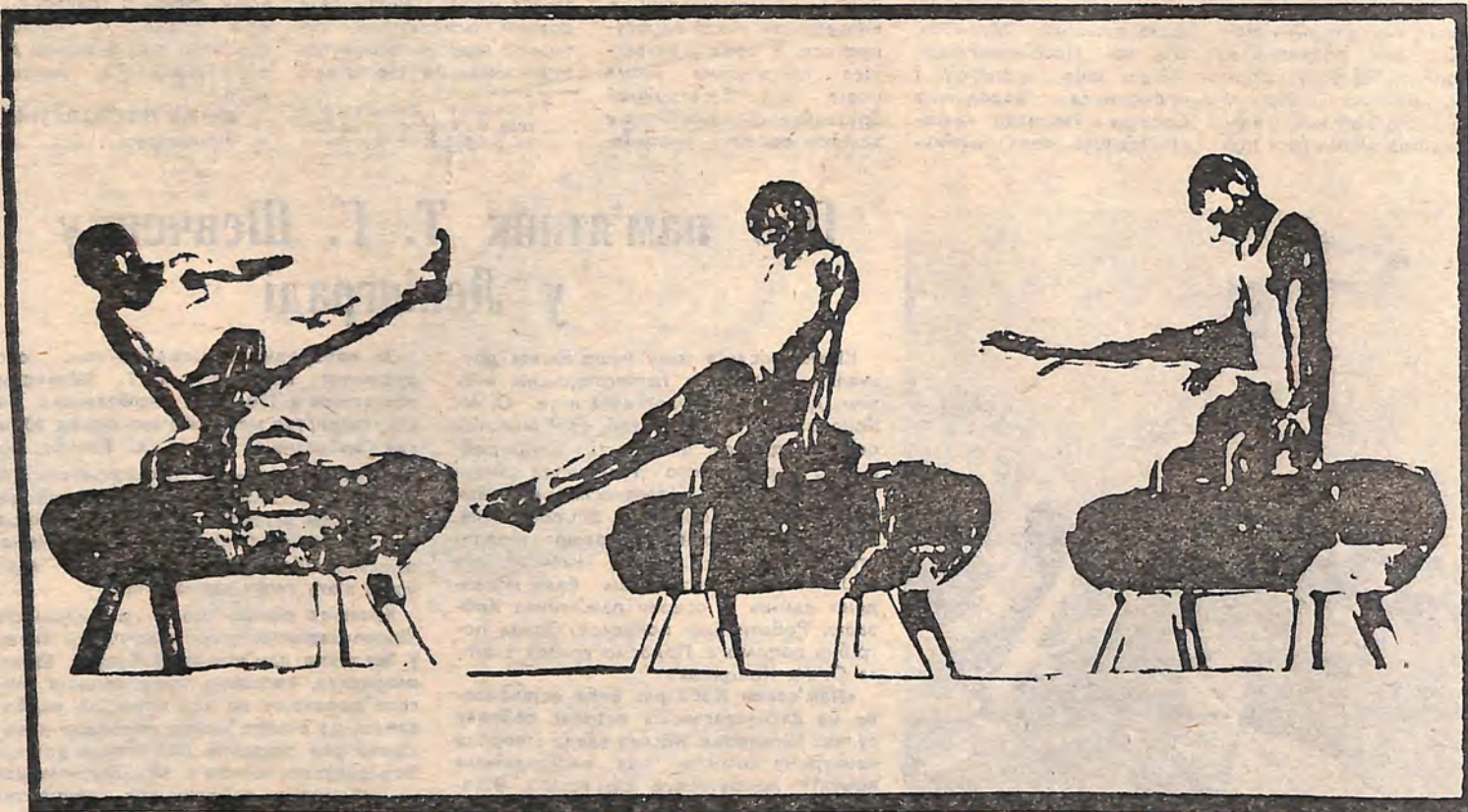
На численні прохання любителів футболу наводимо першу десятку бомбардирів чемпіонату країни з футболу у шостій зоні другої ліги:

С. Павлов («Чайка») — 36 м'я-

чів, В. Сахно (СКА Од.) — 28, В. Олійник («Буковина») — 24, М. Самойленко («Шахтар» Пг.) — 23, В. Бугай («Поділля»), С. Шевченко («Дніпро»), О. Варнавський

(«Новатор») — по 22, І. Шарій («Ворскла») — 20, А. Гузієнко, В. Мглинець (обидва — «Буковина»), В. Мартиненко («Закарпаття») — по 18.

Кращими бомбардирами кіровоградської «Зірки» стали С. Лактіонов та І. Резниченко — по 7 м'ячів.

ДО ВІДОМА АБОНЕНТІВ МІСТА КІРОВОГРАДА ТА ОБЛАСТІ

почалися роботи по ПЕРЕКЛЮЧЕННЮ СІЛЬСЬКИХ АТС КІРОВОГРАДСЬКОГО РАЙОНУ НА НОВИЙ СІЛЬСЬКО-ПРИМІСЬКИЙ ВУЗЕЛ АТС 2.4. При виході через новий СПВ необхідно враховувати затримку в установленні з'єднання на 10—15 секунд до моменту посилення вилучення абонента.

У період переключення траплятимуться перерви зв'язку на напрямках. Вихід абонентів сільських АТС на мережу МТС не зміниться, а перша цифра нумерації внутрішнього зв'язку на багатьох АТС відповідатиме третій цифрі зазначеного коду.

При з'ясуванні довідок, непоходжень або інших пошкоджень на сільських АТС заявники прийматимуться по телефону 0-81 або 2-24-64. ПОДАЄМО ГРАФІК ПЕРЕКЛЮЧЕНЬ, СПИСОК НОВОЇ НУМЕРАЦІЇ КОДІВ ВИХОДУ НА СІЛЬСЬКІ АТС.

КОЛГОСПИ, РАДГОСПИ І ВІДДІЛЕННЯ ЗВ'ЯЗКУ.

Дата переключення	Населений пункт	Код напрямку	Номер внутріш. насел. пункту	Телефон колгоспу	Телефон відділення зв'язку
30.01.1989 р.	Бережінка	1-63-XX	3XX	6-35-71	2-35-96
31.01	Клиніці	1-37-XX	7XX	6-34-56	2-48-81
»	Калинівка	1-39-XX	1XX	6-35-10	2-49-20
1.02	Первозванівка	1-61-XX	1XX	6-35-55	2-26-82
2.02	Покровське	1-71-XX	1XX	6-30-80	2-06-51
3.02	Созонівка	1-52-XX	2XX	2-27-82	2-76-70

ПРИМІТКА:

XX — дві останні цифри номеру сільської АТС.

Одночасно повідомляємо, що в Кіровограді введена в експлуатацію підстанція на 100 номерів у Лелеківці з кодом виходу 1-62-XX.

»	1-53-XX	3XX	»	»
Байраки	1-65-XX	5XX	6-40-87	2-36-00
Обознівка	1-46-XX	6XX	6-31-60	2-59-66
Володимирівка	1-31-XX	1XX	»	2-45-60
Могутнє	1-45-XX	5XX	6-34-74	»
Грузьке	1-28-XX	8XX	6-31-50	2-57-28
Овсяниківка	1-48-XX	8XX	6-33-11	2-58-70
Северинівка	1-21-XX	1XX	6-31-53	2-05-06
»	1-22-XX	2XX	»	»
Оситняжка	1-25-XX	5XX	6-34-60	2-46-10
Сокопівське	1-33-XX	3XX	6-34-54	2-59-00
»	1-34-XX	4XX	3-35-65	»
Крупське	1-43-XX	3XX	6-33-98	2-47-60
Вільне	1-73-XX	3XX	6-41-91	2-19-43
Іванівка	1-77-XX	7XX	6-34-87	2-44-61
Федорівка	1-51-XX	1XX	6-41-37	»
Шостаківка	1-41-XX	1XX	2-35-38	2-59-60
Миколаївка	1-27-XX	7XX	6-30-44	»
Олексіївка	1-56-XX	6XX	6-34-58	2-44-54
Аджамка	1-12-XX	2XX	6-41-38	»
»	1-13-XX	3XX	6-33-64	2-54-30
»	»	»	6-31-72	»
Червоний Яр	1-75-XX	5XX	6-43-01	2-55-20
Веселівка	1-66-XX	6XX	6-40-64	2-56-32

Зазначена підстанція має вихід на всі АТС міста і міськської телефонної станції.

КІРОВОГРАДСЬКИЙ МІСЬКИЙ ВИРОБНИЧО-ТЕХНІЧНИЙ ВУЗЕЛ ЕЛЕКТРОЗВ'ЯЗКУ.
КІРОВОГРАДСЬКИЙ КОРПУНКТ РЕКЛАМНОГО АГЕНТСТВА.

3 6 по 11 лютого

понеділок

6 лютого

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — «120 хвилин». 8.35 — Кінофільм. 9.35 — «Живи, Земле!». Екологічні проблеми Байкалу. 10.35 — Новини. 10.45 — Очевидне — неймовірне. 11.45 — «Зачуять, звучать канклай». 12.30 — Документальний фільм. 15.30 — Новини. 15.45 — «У нас в студії Кирило Родін». 16.10 — Прем'єра документального фільму «П'ятий варіант». 16.30 — Соціологія: проблеми і коментарі. 17.00 — Новини. 17.05 — Дитяча година. 18.05 — Теорія народів світу. Сучасне декоративно-прикладне мистецтво Китаю. 18.45 — Сьогодні у світі. 19.00 — Курсом XIX партконференції. Про роботу НВО «Ротор» по розвитку господарства (м. Черкаси). 19.30 — Хвилини поезії. 19.35 — Театр А. Чехова. «Чайка». Фільм-вистава Московського Художнього театру СРСР ім. М. Горького. 21.00 — «Час». 21.40 — На зустріч виборам. 21.50 — Продовження фільму-вистави «Чайка». 23.20 — Сьогодні у світі. 23.35 — «На вірші Пушкіна». Фільм-концерт.

▲ УТ

16.30 — Новини. 16.40 — Сонячне коло. 17.05 — «Екран молодих». Студентський театр «Резонанс» Кіровоградського педагогічного інституту імені Пушкіна. (Кіровоград на Республіканському телебаченні). 18.00 — Реклама. 18.15 — «Довір'я». Огляд листів. Представляємо кандидатів в народні депутати СРСР. Кіровоградська область. 19.15 — Телевізійні зустрічі з кандидатами в народні депутати СРСР. (Відеоповтор передачі від 4 лютого). 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — На зустріч виборам. 21.50 — «Все про кіно». 23.00 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — Начальна програма. «Декабрист Гавриіл Батеньков». Науково-популярний фільм. 8.35, 9.35 — Волеюбна лірика М. Лермонтова. 8 кл. 9.05 — Італійська мова. 10.05 — Загальна біологія. 4. Дарвін. Штучний відбір. 10.35, 11.35 — Біологія. 6 кл. Гриби. 10.55 — «Композиція». Документальний фільм. 11.05 — «Наш сад». 11.55 — «Джигіт завжди джигіт». Художній фільм. 13.20 — Новини. 13.25 — Виступає ансамбль «Лівиша». 13.45 — «Ні в назі сказати...». Документальний телефільм. Про проблеми охорони малих річок. які впадають у Дніпро. 17.00 — Програма передач.

17.05 — Прем'єра документальних фільмів «Учитель історії», «Сьогодні — я, а завтра — ти...». 17.30 — «І поки на землі існує любов». Фільм-концерт. 18.00 — Новини. 18.10 — «Служу Радянському Союзу!». 19.10 — Мультифільми для дорослих. «Автомобіль Густава», «Густав хотів би почитати», «Душ», «Тепленьке місце». 19.35 — «Кара-тай». 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — Спідвей. Чемпіонат СРСР. 21.00 — «Час». 21.40 — Назустріч виборам. 21.50 — Екран документального фільму. Прем'єра документального телефільму «Очікування». 22.40 — Музична передача «Ранкова пошта» (повтор). 23.10 — Новини.

вівторок

7 лютого

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — «120 хвилин». 8.30 — «Йоганн Себастьян Бах». Художній телефільм. 1 і 2 серії. 11.35 — Новини. 11.45 — «Здрастуй, музико!». 12.30 — «Навіоло світу». 15.30 — Новини. 15.45 — «Музична скарбниця». 16.20 — До дня юного героя-антифашиста. Документальний фільм «Вася Коробко». 16.35 — Прем'єра мультифільмів. 16.55 — Новини. 17.00 — Дитяча година. 18.00 — Прогрес. Інформація. Реклама. 18.45 — Сьогодні у світі. 19.00 — Ліричний концерт. 19.25 — Хвилини поезії. 19.30 — «Йоганн Себастьян Бах». Художній телефільм. 2 серія. Прем'єра. 21.00 — «Час». 21.40 — Назустріч виборам. 21.50 — «Інше мистецтво, або Роздуми з приводу Всесоюзної молодіжної виставки». 22.25 — Сьогодні у світі. 22.50 — Співає Рікардо Фольє (Італія).

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.20 — «Стосується кожного». На контролі випуск товарів народного споживання. 10.35 — Доброго вам здоров'я. Наркоманія — зло соціальне. 11.00 — Все про кіно. 12.15 — Грає квартет народних інструментів. 12.45 — Новини. 16.30 — Новини. 16.40 — Для дітей. «Веселка». 17.10 — Музичний фільм «Співаюча земля». 18.00 — Документальний фільм. 18.30 — «Музичний салон». Грають викладачі Кіровоградського музичного училища. (Кіровоград). 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — «Земля моя». 20.15 — Співає народний артист УРСР Н. Яремчук. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Прожектор перебудови. 21.50 — До 175-річчя з дня народження Т. Г. Шевченка. «Тарасові шляхи». Передача 2. В степу безкраїм, за Уралом. 23.00 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — Начальна програма «Євгеній Баратинський». 8.35, 9.35 — Фізика. 10 кл. Лазери. 9.05 — Французька мова. 1 рік навчання. 10.05 — Фізика. Чому зникає іскра? 10.35, 11.35 — Біологія. 5 кл. Вегетативне розмноження рослин. 10.55 — «Магічна сімка». Науково-популярний фільм. 11.05 — Французька мова. 2 рік навчання. 11.55 — «Дерепот із службового входу». Художній фільм із субтитрами. 13.20 — Новини. 13.25 — Ритмічна гімнастика. 13.55 — Прем'єра документального фільму «Україна... Велика Вітчизняна війна...». 17.00 — Програма передач. 17.05 — З фондів ЦТ. «Довга дорога в дюнах». Художній телефільм. 3 серія. 13.10 — Новини. 18.20 — Л. Бетховен. Концерт № 5 мі бемоль мажор для фортепіано з оркестром. 19.00 — Пре-

м'єра мультифільмів. 19.30 — Ритмічна гімнастика. 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — Реклама. 20.20 — «Загадковий мандрівник». Документальний телефільм про подорож А. Нікітіна в Індію. 21.00 — «Час». 21.40 — Прожектор перебудови. 21.50 — З фондів ЦТ. «Довга дорога в дюнах». Художній телефільм. 3 серія. 22.55 — «Дебют». К. Кулматов співає старовинні російські романси. 23.05 — Новини.

середа

8 лютого

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — «120 хвилин». 8.35 — «Йоганн Себастьян Бах». Художній телефільм. 1 і 2 серії. 11.35 — Новини. 11.45 — «Здрастуй, музико!». 12.30 — «Навіоло світу». 15.30 — Новини. 15.45 — «Музична скарбниця». 16.20 — До дня юного героя-антифашиста. Документальний фільм «Вася Коробко». 16.35 — Прем'єра мультифільмів. 16.55 — Новини. 17.00 — Дитяча година. 18.00 — Прогрес. Інформація. Реклама. 18.45 — Сьогодні у світі. 19.00 — Ліричний концерт. 19.25 — Хвилини поезії. 19.30 — «Йоганн Себастьян Бах». Художній телефільм. 2 серія. Прем'єра. 21.00 — «Час». 21.40 — Назустріч виборам. 21.50 — «Інше мистецтво, або Роздуми з приводу Всесоюзної молодіжної виставки». 22.25 — Сьогодні у світі. 22.50 — Співає Рікардо Фольє (Італія).

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.20 — «Відеоміні». Музично-розважальна передача. 10.25 — Реклама. 10.35 — «Засуджений чи помилуваний». 10.35 — Шкільний екран. 7 клас. Російська література. Поезія К. М. Симонова. 11.05 — «Село і люди». Кам'янець-Подільський консервний завод. 11.40 — Шкільний екран. 9 клас. Українська література. М. М. Коцюбинський. «Фата Моргана». 12.25 — Грає І. Бочкова. (Скрипка). 16.30 — Новини. 16.40 — Концерт «Зразкового дитячого ансамблю «Дореміфа сольна». 17.10 — Документальний телефільм «Радість». 17.30 — Народовладдя. Назустріч виборам. 18.00 — «День за днем». (Кіровоград). 18.20 — «Старту — 20». Кіровоградська середня школа № 5. (Кіровоград). 18.45 — Телефільм. (Кіровоград). 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — Оперативний пост «АК». 19.40 — «Щедрий вечір». Відеорепортаж з благодійного концерту українського фонду культури. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Назустріч виборам. 21.50 — Продовження благодійного концерту. 23.00 — Вечірній вісник.

3 МІЛІЦЕЙСЬКОЇ ХРОНІКИ

В інтерв'ю нашій газеті відомий публіцист, оглядач відділу комуністичного виховання «Літературної газети» Юрій Шекочихін справедливо зазначив, що сьогодні одні лише міліції не впоратися із зростаючою злочинністю. Розділ «3 міліцейської хроніки», який періодично з'являтиметься на сторінках «Молодого комунара», не тільки знайомитиме чи-

▲ ЦТ (II програма)
8.00 — Гімнастика. 8.15 — Начальна програма. «Загадка Карамзіна». 8.35, 9.35 — Фізика. 8 кл. М. Жуковський. 9.05 — Німецька мова. 1 рік навчання. 10.05 — Учні ПТУ. Етика і психологія сімейного життя. 10.35, 11.35 — Історія. 9 кл. 11.05 — Німецька мова. 2 рік навчання. 12.05 — «Довга дорога в дюнах». Художній телефільм. 3 серія. 13.10 — Новини. 13.15 — «Уйгурські візерунки». 13.45 — «Ринок, власник і кооперація». 17.00 — Програма передач. 17.05 — З фондів ЦТ. «Довга дорога в дюнах». Художній телефільм. 4 серія. 18.20 — Новини. 18.30 — «Солдатська казка». 18.45 — Дерзотелерадіо Української РСР. Зустріч київських школярів з директором Київського науково-дослідного Інституту нейрохірургії, Героєм Соціалістичної Праці, академіком АМН СРСР А. П. Рогомоновим. 19.35 — Танцюють молоді солісти Новосібірського театру опери та балету. 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — «Далеке близьке». 20.45 — «Ритми свята». 21.00 — «Час». 21.40 — Назустріч виборам. 21.50 — З фондів ЦТ. «Довга дорога в дюнах». Художній телефільм. 4 серія. 23.20 — Новини.

четвер

9 лютого

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — «120 хвилин». 8.35 — «Східний Сибір». 8.45 — «Йоганн Себастьян Бах». Художній телефільм. 2 і 3 серії. Прем'єра. 11.35 — «Люблю грозу в начале мая». Документальний фільм. 11.45 — Новини. 11.55 — Біатлон. Чемпіонат світу. 20 км. Чоловіки. 15.30 — Новини. 15.45 — Концерт російського хореографічного фольклору. 16.25 — «Сільський горизонт». 16.55 — Новини. 17.00 — «...До шістнадцяти і старші». 17.45 — Прем'єра мультифільмів. 18.15 — «ТелеЕко». Журнал. 18.45 — Сьогодні у світі. 19.00 — Маленький концерт. 19.10 — «Влада — Рада». 19.40 — «Йоганн Себастьян Бах». Художній телефільм. 3 серія. Прем'єра. 21.00 — «Час». 21.40 — Прожектор перебудови. 21.50 — «Музика і ми». 22.50 — Сьогодні у світі. 23.05 — «Пітер Брук. Московські зустрічі».

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.20 — «Пісеньки білої зими». 9.40 — Канал «Д». 11.10 — Народні таланти. Сімейний ансамбль Мельничуців з Ворошиловградщини. 11.40 — Шкільний екран. 7 клас. Українська література. Відгук про документальний фільм. 12.10 — Новини. 12.35 — Звучить гітара. 16.30 — Новини. 16.40 — Для дітей. «Веселка». 17.10 — Республіканська фізико-математична школа. «Як розв'язувати

контрольні задачі з математики». 17.40 — Музичний фільм «Придніпровські розваги». 18.00 — Наука і час. 18.30 — Л. Дичко. Ораторія «Індія — Ланшмі». 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — О. Козловський. «Закордонна ідея». Прем'єра телевізії. 20.25 — «Діяльність товариства «Україна» у світі». Голова товариства В. Бровченко відповідає на запитання телеглядачів «Суботніх зустрічей». 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Прожектор перебудови. 21.50 — Молодіжна студія «Гарт». 23.05 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — Начальна програма. «Загадка Крилова». 8.35, 9.35 — Природознавство. 3 кл. «Зимує кожний по-своєму». 9.05 — Іспанська мова. 1 рік навчання. 10.05 — Учні ПТУ. Загальна біологія. 10.35, 11.35 — Ф. Достоевський. «Злочин і кара». 9 кл. 11.05 — Іспанська мова. 2 рік навчання. 12.05 — «Довга дорога в дюнах». Художній телефільм. 4 серія. 13.20 — Новини. 13.25 — Концерт. 13.50 — «Ось так і живу». Документальний телефільм. 17.00 — Програма передач. 17.05 — З фондів ЦТ. «Довга дорога в дюнах». Художній телефільм. 5 серія. 18.15 — Новини. 18.25 — Прем'єра фільму-концерту «Інтерпретація. О. Скрибін». 18.55 — Хвилини поезії. 19.00 — Мультифільми. 19.30 — Прем'єра документального телефільму «Подорожні». 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — Реклама. 20.20 — Прем'єра документального телефільмів «Кінцева зупинка». «Таємниці Мерверуда». 21.00 — «Час». 21.40 — Прожектор перебудови. 21.50 — З фондів ЦТ. «Довга дорога в дюнах». Художній телефільм. 5 серія. 23.00 — «Єдиний подих». Співає камерний хор «Гаудеамус». 23.30 — Новини.

п'ятниця

10 лютого

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — «120 хвилин». 8.35 — «Йоганн Себастьян Бах». 3 і 4 серії. Прем'єра. 11.25 — Новини. 11.35 — Дитяча година. 15.30 — Новини. 15.40 — «Портрет сучасника». Документальні телефільми «Шамсі», «Танзіля». 16.05 — Концерт державного ансамблю пісні і танцю Копі АРСР «Асья-Киа». 16.45 — Новини. 16.50 — «Чехарда». Художній телефільм. 18.00 — Наука: теорія, експеримент, практика. 18.45 — Сьогодні у світі. 19.00 — «Інтерсигнал». 19.30 — «Йоганн Себастьян Бах». Художній телефільм. 4 серія. Прем'єра. 21.00 — «Час». 21.40 — Назустріч виборам. 21.50 — Спортлуб. «Експеримент у сім'ї Максимових». Про фізичне виховання дітей. 22.20 — «Це було... було...». 22.35 — «Погляд».

ся, проживав за адресою: м. Кіровоград, вул. Тульська, 59. Прізвище «Волчок».

Прикмети: середнього зросту, середньої повноти, обличчя квадратної форми, волосся темно-руське середньої довжини, брови — прямі, низькі.

Відділенням карного розшуку Ленінського РВВС за здійснення грабежу розшукується:

СЕРБЕНКО Валентина Онисимівна, 1946 року на-

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.20 — «Темп». Телерадіопереклик з проблем науково-технічного прогресу. 10.20 — Естрадні мелодії. 10.35 — Шкільний екран. 7 клас. Історія. Переяславська рада. 11.00 — Звучить романс. 11.30 — Молодіжна студія «Гарт». 12.45 — Новини. 13.00 — «Золота Тетяна». Теленарис про олімпійську чемпіонку Тетяну Самойленко. 16.30 — Новини. 16.40 — Любителям хореографії. Зустріч з заслуженим артистом УРСР В. Писаревим. 17.20 — Мультифільм «Про всіх на світі». 17.30 — Автомеридіан. 18.00 — «День за днем». (Кіровоград). 18.15 — На обласному з'їзді працівників кооперації. (Кіровоград). 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — Фільм-концерт «Розлучаючись з фільмом». 20.15 — Телесеанс лікарів Кашпировського. Передача 5. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Назустріч виборам. 21.50 — Художній телефільм «Візит до Мінотавра». 1 серія. 23.25 — Новини.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — Начальна програма. «Вальс, що обірвався». Науково-популярний фільм про О. Грибоєдова. 8.35, 9.35 — Географія. 8 кл. 9.05 — Англійська мова. 1 рік навчання. 10.05 — Учні ПТУ. Фізика. Хвилює і квантові властивості світла. 10.35, 11.35 — Історія. 7 кл. Російська культура XVII ст. 11.05 — Англійська мова. 2 рік навчання. 12.05 — «Довга дорога в дюнах». Художній телефільм. 5 серія. 13.15 — Новини. 13.20 — Ритмічна гімнастика. 16.50 — Програма передач. 16.55 — Фестивальний екран. Програми лауреатів XVIII Всесоюзного фестивалю молодіжних програм у Львові. «Раз, два, три, чотири, п'ять я йду шукати», «Я крокую по карнизу». 17.55 — Новини. 18.00 — Концерт без публіки. 18.30 — Ритмічна гімнастика. 19.00 — Чемпіонат США з баскетболу серед професіоналів НБА. 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — «Голос російської старовини». 21.00 — «Час». 21.40 — Назустріч виборам. 21.50 — Фільми студій союзних республік. «Штурмове попердження». 1 і 2 серії. 00.00 — Новини.

субота

11 лютого

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — «120 хвилин». 8.30 — «Наш сад». 9.00 — «Йоганн Себастьян Бах». Художній телефільм. 4 серія. Прем'єра. 10.30 — «Інститут людини». 11.30 — В країнах соціалізму. 12.00 — Біатлон. Чемпіонат світу. 10 км. Чоловіки. 14.10 — Прем'єра мультифільму «Чому дєрева не говорять». 14.30 — Новини.

14.40 — «У світі тварин». 15.40 — «По Радянському Союзу». 16.00 — «Я вам заспіваю». Про Всесоюзний огляд-конкурс. 17.00 — «Для всіх і для кожного». «Житло-2000». 17.30 — Мультифільми «Новий лелека», «Кінець чорної трісовини». 18.00 — «15 хвилин з життя жінки». 18.15 — Міжнародна програма. 19.15 — «Пішоходи: дорослі і діти». 19.20 — Фільми за участю народного артиста СРСР А. Папанова. «Діамантова рука». 21.00 — «Час». 21.40 — Супутник телеглядача. 21.55 — «Звинувачується оперета». 23.10 — Новини. 23.20 — Міжнародний конкурс краси «Чарівність-89».

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.20 — «На хвилі дружиби». Виступ віолончеліста С. Фірле. 9.50 — Солдатські листи. 10.35 — Художній телефільм «Візит до Мінотавра». 1 серія. 11.50 — Доброго вам здоров'я. Профілактика алкоголізму. 12.20 — Прем'єра документальних фільмів «Роздуми на старовинній площі», «Пам'яті загиблих споруд». 13.30 — Я. Мамонтов. «Республіка на колесах». Відеofilm-вистава. 14.30 — Новини у перерві. 15.35 — Камерний концерт. 15.50 — Від першої особи. Письменник Іван Білик. 16.40 — Прем'єра телефільму «Казане відлітає». 17.00 — Телевізійні зустрічі з кандидатами в народні депутати СРСР. 18.30 — «Ти моя пісню». Концерт. 18.45 — «Скарби музеїв України». 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — Оперативний пост «АК». 19.40 — Прем'єра телефільму «Підземні води». 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Художній телефільм «Візит до Мінотавра». 2 серія. 22.50 — Вечірній вісник. 23.20 — Чемпіонат СРСР з гандболу. Чоловіки. ЗП — ЦСКА.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — Сільська година. 9.15 — Повтор на ваше прохання. Документальний телефільм «Держави вічна любов». Московський Кремль. Фільми 1 і 2. 10.25 — Прогрес. Інформація. Реклама. 11.10 — «Довгі промови». Художній фільм із субтитрами. 12.40 — Держтелерадіо. Молдавська РСР. Прем'єра телевізії «Жила площа». 14.25 — Телевізійний музичний абонемент. «Грудневі вечори». 15.40 — Кінопубліцистика союзних республік. Прем'єра документального телефільму «Без дублів». 16.10 — «...До шістнадцяти і старші». 16.55 — Хоккей. Чемпіонат СРСР. «Хімік» — ЦСКА. 19.15 — Програма Ленінградської студії телебачення. «Північні листи». Фільм 3. 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — Повтор на ваше прохання. «1 жартує, і всерйоз». 20.45 — Грає оркестр духових інструментів Великого театру СРСР. 21.00 — «Час». 21.40 — Показують театри країни. Фільм-вистава Державного інституту театального мистецтва імені А. Луначарського «Кюнджинські перепалки». За п'єсою К. Гольдони. 23.40 — Грає С. Орехов (семиструнна гітара).

НА ДОЗВІЛЛІ

НОВИМ роком, шановні товариші! Саме так, бо в ніч з 5 на 6 лютого починається Новий рік за календарем, який популярний, мабуть, не менше того, що висить у вашому домі. Це буде рік Жовтої Змії, про що вже писало багато періодичних видань, але чомусь наприкінці грудня, тобто в час, коли ще владарював Дракон. А чому саме Жовта Змія? Як відзначають Новий рік на її батьківщині? Щоб з'ясувати це, ми відправилися на Схід, туди, де сходить Сонце.

Хитнулося над дверима сімекдазарі, і ми потрапили у простору кімнату, де на нас чекали господарі. Побіля входу на різьбленій фарфоровій вазі, що нагадувала за формою стовбур бамбука, стояло вакумацу — молоде соснове гілля, об'язане золотими та срібними шнурами. «Крім сосни, для вакумацу дуже часто використовують інші вічнозелені рослини», — сказав я своєму уявному супутнику. Ми були в Японії під Новий рік. Саме так почалася наша фантастична подорож у пошуках Жовтої Змії. Ще один представницький елемент інтер'єру домівки перед новим роком — це кадомацу (буквально «сосна побіля входу») — виготовляється із набору речей, кожна із яких має своє символічне значення. Бамбук, наприклад, це знак стійкості, у даному разі, проти життєвих незгод. Сосна, як відомо — символ довголіття, навіть безсмертя, а перед святом — це побажання здоров'я та щастя.

А чи є у Японії ряджені? «Поки не настала ніч, люди ходять по вулицях, грюка-

ють у чужі ворота, галасують, гасаять, майже не торкаючись землі ногами», — стверджує письменник XII сторіччя Кенко-хой. Але й зараз на півострові Акіта хлопці надівають вбрання «червоного диявола» або «синього диявола» і за домовленістю з господарями вриваються в домівки, де є малі діти, моло-

Ще й досі у Японії у новорічну ніч зустрічають Божество нового року, пригощають його спеціальними стравами, а у деяких районах умиваються та готують страви для святкового столу на так званій «молодій воді», яку беруть із річки, де є «водяні духи».

У перший день нового року японці наносять візити своїм друзям та родичам, обмінюються подарунками. А починається цей день святковими сніданками у сімейному колі. Після закінчення «офіційної частини» діти на вулиці починають святкові ігри, які ще до останнього часу були магічним ритуалом дорослих: боротьба, запуск повітряних зміїв, ходіння на ходулях тощо.

У сусідньому Китаї у останній день року ще й досі влаштовують грандіозні феєрверки з вибухами хлопавок та петард. Коли під час фантастичної подорожі у пошуках Жовтої Змії ми із своїм супутником зупинилися, щоб відпочити у маленькому містечку, де у Південному Китаї, то побачили, як хлопчик із качиним яйцем в руках стрімголов біжить по вулиці і кричить: «Продаю ледаря! Продаю ледаря! Яйце він потім з'їв. Діти, особливо неслухняні, вірять, що завдяки такому ритуалу у наступному році вони позбудуться своїх поганих навиків. У нас ворожать на кофейній гуші, на картах, а от у Китаї розповсюджена передодні нового року ворожба на вогнищі. Глекчик з водою встановлюють на вогнище, а потім кидають у нього невеликий пруттик або спеціальну паличку. Ясно, річ, паличка починає обертатися у воді. Після того, як рух припиняється, зацікавлений у результатах ворожіння просто виходить на вулицю і прямував у той бік, куди вказує паличка. Треба дуже уважно прислу-

тайці (а це було до печальної «культурної революції» і зараз збереглося у деяких місцевостях країни) виконували поклоніння богам, наприклад, богам Неба та Землі, що супроводжувалося, наприклад, обрядом, який полягав у тому, щоб вийти у «щасливому» напрямі, який було вказано гороскопами, пройти декілька метрів з тридцять і повернутися назад. Під час подібної прогулянки відбувалася зустріч з Богами радості. Багато чого ми ще побачили у мудром Китаї, їли хунтун та ментау, кукурудзяні пампушки вовотоу, новорічне няньгао, а от «зимового вина», яке настоюють на перці, голках кипариса та квітках сливи, як і славозвісних плодів жужуби, нам, на жаль, не довелося скуштувати. Зате в Тибеті нас обсипали ячмінною мукою із прожареного зерна і пригостили чангом — ячмінним пивом. До речі, у Тибеті під час новорічних свят виготовляють куди більше різноманітних страв, ніж в інших місцях. Існувала приказка: «Тибетський новий рік — це вино, китайський — це папір, непальський — це гуркіт».

У монастирях ми бачили знаменитий тибетський містичний танок чан триголового бога Тагху, який раніше виконували з принесенням у жертву людей. Але Жовтої Змії ніде не було.

Місяць уже побляк на зоряному небі, і ми почали збиратися додому, так і не встановивши, що собою являє Жовта Змія. З-за кам'яної скелі вийшов білобродий старець. Ми зрозуміли, що це — сам Шоусін, казковий мудрець. Від нього ми і почули про Мале та Велике Колесо Часу, або Місячний календар, де кожний рік, місяць, навіть дні та години у добі мають назву, яка є ім'ям тварини. Якщо бути точним, то календар урахує рух Сонця, Місяця, Юпітера, Сатурна і Землі, тому він скоріше — місячно-сонячно-юпітерно-сатурновий. Мале Колесо Часу містить в собі 12 років, кожний із яких має своє символічне означення по назвах тварин, які у сиву давнину прийшли на уклін великому Будді: миша, корова, тигр, заєць, дракон, змія, кінь, вівця, мавпа, курка, собака, свиня. Кожний цикл і Новий рік починалися (за григоріанським календарем) у проміжку між 13 січня та 24 лютого. П'ять малих 12-річних циклів у сумі давали Велике Колесо Часу, або 60-річний цикл. Ясно, що у великому циклі рік якоїсь однієї тварини повторюють п'ять разів, тому, щоб відрізнити їх один від одного, було введено додаткове означення — за кольорами п'яти «першоелементів». Малий цикл у великому завжди пов'язувався з одною із «стихій» або «першоелементів»: деревом, вогнем, землею, залізом, водою. Кожна із «стихій» має свій колір — червоний у вогню, жовтий — у землі, білий — у залізі, чорний — у воді, синій — у дереві. Ось чому Змія виявилася Жовтою, та ще й земляною. В філософії Далекого Сходу є поняття двох фундаментальних енергій, полюсів, які створюють

Всесвіт: це інь та ян, жіноче та чоловіче начало. Інь — це «мінус», водогість, місяць, ніч, темрява, пасивність. Ян — «плюс», позитивне, світле, сухе, тепле, Сонце і вогонь. Такий розподіл, до речі, визнає тільки сьорейська наука. Теч-от, і календарному циклі Сходу роки розділяються на чоловічі, або тверді (миші, тигра, дракона, мавпи, собаки) і жіночі або м'які (корови або вола, змії, вівці, курки та свині). Рік Жовтої Змії — це шостий рік 60-тирічного циклу. Жовтий колір — це «земля» з елементів природи, крім того, він символізує кінець літа, центр із географічних напрямів та плакату Сатурн. Щоб перейти від прийнятого у нас європейського григоріанського календаря до азійського, потрібно від року європейського літочислення відняти цифру 3. Результат цієї нехитрої математичної операції розділимо на 12. Вийде ціле число і залишок. Цей залишок і покаже порядковий номер у Великому Колесі Часу, якщо починати з року миші. От і все.

А тепер кілька астрологічних викладок про нинішній рік. Пророк з Гонконга Цзян Пуї — людина реальна. Він говорить: «Споглядайте, фліртуйте, це найкращий час для подружніх витівок, скористайтеся цим!». «Змія непостійна та романтична. Вона досягне гармонії з чоловіком, що народився під знаком Корови або Півня. Шлюб із Тигром або ж Свинею дуже небезпечний. Жінка-Змія особа дуже розумна і гарна. В свою чергу, чоловік-Змія — людина дуже романтична, благородна, з лицарським кодексом честі. Але у давньому монгольському гороскопі вказується, що чоловіки, що народяться під знаком Жовтої Змії, незважаючи на позитивні риси характеру, на жаль, любителі випити. Та і в цьому разі вони легко доживуть до 71 року, а якщо будуть шанувати богів, то і до 96 років». То ж у добру путь, Змія!

В. ШИЛО.

Редактор
Ю. СЕРДЮЧЕНКО.

В ПОШУКАХ ЖОВТОЇ ЗМІЇ

мо — символ довголіття, навіть безсмертя, а перед святом — це побажання здоров'я та щастя.

А чи є у Японії ряджені? «Поки не настала ніч, люди ходять по вулицях, грюка-

да наречена, виконують «диявольський танок», аж поки їм не наллється чашка вина і не запевнять, що діти або наречена будуть поводити себе зразково.

ховуватися до того, що говорять переходи навкруги. Якщо це позитивна інформація, то Новий рік у людини, що ворожить, буде щасливим, і навпаки.

У саму новорічну ніч ки-

12

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

«Молодой коммунар» —
орган Кировоградского
областного комитета
ЛКСМ Украины.
На украинском языке

НАША АДРЕСА:
316050, МПС,
м. Кировоград,
вул. Пуначарського, 36

Телефони: редактора — 2-54-26; відповідального секретаря — 2-27-65; секторів: комуністичного виховання — 4-66-79; культури і моралі — 4-64-21; комсомольського життя й економіки — 2-04-84; учнівської і студентської молоді та військово-патріотичного виховання — 2-59-82; соціальних проблем — 2-29-92; фотолабораторії — 4-94-94; оголошень — 4-28-96; ректорської — 3-61-83.

Друкарня імені Г. М. Димитрова видавництва «Кіровоградська правда» Кіровоградського обкому Компартії України, м. Кіровоград, вул. Глінки, 2.

БК 03521.

Газета виходить щосуботи

Індекс 61103.

Зам. № 49.

Тираж 52 800.

4 лютого 1989 року